

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Francoski kulturni boj.

Pred kratkim je šla skozi liberalno časopisje vest, da je nadškof Ireland v javnem govoru ostro prijel francosko duhovščino, češ, da je ona kriva sedanjega žalostnega verskega preganjanja na Francoskem, ker je bila nesposobna za republikansko politiko in ni hotela poslušati Leona XIII., ki je priporočal, naj puste katoličani vsa monarhistična pričakovanja in prorokovanja ter naj sežejo kot republikanci v javno življenje. Ni bilo res, da je nadškof žalil francoske katoličane v sedanjih težkih trenutkih z ostrim očitanjem, a jedro resnice je v njegovih besedah. Med francoskimi katoličani je mnogo gorečih sferafov, a manjka Mihaela, ki bi sovražnika zgrabil in treščil v globino.

In to ni čudno, da so zazdaj politično nesposobni za znago. Pomislite: Več nego trideset let se katoličani niso udeleževali kot stranka političnega delovanja. V javnosti so delovali edino le karitativno. Vsa čast požrtvovalnosti in ljubezni do bližnjega, ki so jo kazali v heroični meri, klobuk doli pred njihovimi usmiljenkami, šolskimi brati, trapisti in drugimi neštevilnimi kongregacijami, a pri volitvah vsi ti niso izdali niti za en glas! Tako so se katoličani sami storili nesposobne za politično delo, in danes stoje tu kot novinci brez šole in sposobnosti. Saj se to vidi zdaj, ko izganjajo škofo z brutalno silo in ko se frama soni polasčajo cerkva. Kakšno demonstracijo, po kateri je trinajst ljudi obsojenih na 5 fran kov kazni, še naredi, a velike politične akcije ni nikjer in je nihče ne zna začeti, ker je to nekaj novega zanje, česar jih mora šele kruta sila naučiti.

Njihovi nasprotniki so pa drugačni tiči. Oni imajo za sabo prostozidarsko ložo, ki razpolaga z milijoni denarja in agitatorične svrhe. Oni imajo v rokah ves administrativni aparat, kar pomeni v tako centralistični republiki, kakor je Francija, še več, nego v monarhiji, kajti na Francoskem ima vlada tudi županstva čisto v rokah, lahko odstavi vsakega župana, ki ne trobi v rog parlamentarne večine, in zato se zdaj predstojniki raznih obšurnih občin tako radi kažejo kot majhni Nerončki, da bi oči vlade opozorili nase in — kdo vé? — zato še kaj dobili, vsaj kakšen križec na prsi, ker mečejo križe iz cerkva in šol. Oni imajo v rokah razširjeno časopisje, ki ga najradodarnješe podpirajo iz javnih sredstev, imajo na

svoji strani vse šolstvo in celo literaturo, ki je v podlosti vzgojila ves sedanjí rod. Zanje dela vsak izmed mnogo milijonov broječih zvezkov, v katerih rafinirana frivolnost nesramnih romanopiscev proslavlja kult mesečnosti in poltenosti; zanje delajo vsi francoski kabareti in ponočne kavarne, zanje dela vsa moralna propalost, ki je v Franciji dosegla svoj vrhunec in samo v Pariz privlekla 80.000 prostituiranih žensk. Zanje dela vse moderno ozračje, ki diha protievangeljskega duha vživanja in napuha. Zanje dela slednjič sijaj uspeha, ki jim tira v naročje vse one, ki kimajo vedno onemu, ki ima predznost in moč na svoji strani; v njihovih rokah je postavodajalstvo, ki ga izpreminjajo od tedna do tedna, kakor jim boljše kaže, in z naredbami določajo prakso sodnikom in ukazujejo vladnim organom, zadaj pa stoji cela armadna moč, ki z bajoneti podpira, kar oholi frama soni zapovedujejo.

To vse imajo v rokah ljudje, ki jasno izpovedujejo, da je njihov namen, državo popolnoma laizirati, to se pravi, iztrebiti in uničiti vse, kar spominja Boga, duše in posmrtnega življenja.

Ne smemo prezreti, da so sedanjí preganjavci katolicizma ljudje, ki so za ta boj nad vse sposobni. Sedanjí francoski ministri so skoro vsi žurnalisti in advokati, torej ljudje, ki so dresirani za javni boj in poznajo sredstva, s katerimi se v republiki človek naredi popularnega in vpliva na domišljijo velikega občinstva. To so ljudje, ki so se iz navadnega ljudstva po svojih talentih, po ostrosti svojega peresa in po virtuoznosti svojih debat, po brezobzirnosti, s katero so potlačili vse svoje nasprotnike, povzdignili do najvišje moči v državi, ki so dobili podporo frama sonstva samo pod pogojem, da izvedejo uničujoče delo proti katoliški cerkvi, in ki padejo isti trenutek, ko se pokažejo preslabe za rabeljsko delo proti kristjanom. To jih žene, da ne morejo na svoji poti nazaj, ampak da morajo napenjati vse svoje sile, da z največjo rafiniranostjo izvedejo stavljeno si nalogo. Tak je dušeslovni razlog sedanje francoske vlade.

In kaj imajo katoličani? Nič drugega, nego svoj Kyrie eleyson v praznih cerkvah.

Tak je zdaj položaj. Glejmo, kako se razvija in kaj utegne iz njega nastati.

II.

Zunanje kaže kulturni boj na Francoskem

mного podobnosti s kulturnim bojem, ki ga je Bismark napolnil proti katolicizmu na Nemškem. A je tudi velika razlika. Bismark se je bojeval proti katoliški konfesiji za protestantizem; njegov boj je šel direktno zoper škofo in duhovnike, ki jih je preganjal z najhujšimi kaznimi, zlasti s hudimi zapornimi kaznimi, celo z ječo.

Tako neumni niso sedanjí francoski frama soni. Oni vedo, da se tako orožje prehitro skrha. Zato so ubrali drugo pot, ki je zvitá, hinavska in daje vedno priložnost, da se zvrta pred javnostjo krivda od volka na ovco.

Pred javnostjo proglašajo najprej suverenost republike. Postava nad vse! Edino, kar je sveto, to je postava. Kdor je zoper postavu, je sovražnik republike, zaničuje veliki francoski narod, hoče ponižati pred svetom francosko državo. Tako hočejo torej izrabiti zase francosko narodno samoljubnost, njihovo hrepenenje po slavi in mogočnosti. Beseda »gloire« se danes elektrizira vsakega Francoza. To pa zamolčujejo, da nalašč delajo take postavu, od katerih naprej vedo, da jih katoličani ne morejo priznati, ne da bi odpadli od svoje vere.

Dvigniti hočejo tudi v cerkvenih stvareh laike nad cerkev, in s tem se laskajo raznim majhnih potentatom, ki bi radi zagospodovali tudi v cerkvenih poslopih. Republika goji največje oboževanje svoje oblasti. V tem so republikanci enaki starim rimskim imperatorjem, ki so sami sebe proglaševali za bogove. Najvišji bog je republika, in parlament je njen prerok, drugega boga ni. Rimski imperator je bil pontifex maximus, najvišji duhovnik. Tako hočejo tudi oni biti diktatorji nad vestjo in vero in minister naukov postaja veliki mežnar, ki hoče komandirati v celi državi, kdaj in kdo sme maševati in kaj se sme pridigati, da ne bo žaljen čut modernega laika. V tem postajajo že kar smešni. Na raznih denarjih se čita na primer rek: »Dieu protège la France« — Bog varuj Francijo. Francoski parlament se je škandaliziral nad tem klerikalnim rekom, ki Francijo tako zaničuje, da jo hoče podvreči neki tuji oblasti. Ali Francija ni suverenna, neodvisna? Klerikalci pa pravijo, da jo naj Bog varuje! In francoski parlament je sklenil, da se naj ta rek odpravi z denarja, ker Francija ne priznava nobene oblasti nad seboj in se varuje sama. Posebna komisija naj premišljuje, kako se naj nadomesti ta izrek z boljšim, bolj posvetnim, ki ne bo žalil republikanskega

laika. Komisija je našla nadomestilo za Boga v reku, ki je prava ironija in persiflaža za sedanje razmere v Franciji: Bratstvo, svoboda in — legalnost!

V prisegi se še zdaj imenuje Bog. Že sv. Pavel je dokazal, da je prisega zadnje sredstvo, da sodnik izve resnico, in takrat se mora obrniti do zadnjega vira resnice, ki je Bog, priča vseh dejanj in zadnji sodnik, ki mu ne uide noben lažnik. Francoska republika se pa tudi tu neče zateči k Bogu in mu priznati kako veljavo. Posebna komisija študira zdaj, kako se bo v Franciji odslej prisegalo pred sodiščem, ne da bi bilo treba misliti na Boga in tako zatajiti suverenost laiškega duha.

Tako torej razumevajo francoski frama soni »ločitev cerkve od države«. Oni hočejo izbrisati vsako misel na kaj božjega, nadčloveškega, nadrepublikanskega, iz človeških duš. V republiki so bogovi poslanci parlamenta, in kar oni sklenejo, to je edino res, edino dobro, edino pravo. Kdor tega ne prizna, je smrti vreden. To je notranja vsebina vseh govorov, s katerimi je Clemenceau prepričeval senat in poslansko zbornico, da zahteva čast republike borbo proti katoliški cerkvi.

Tako dosledno gredo torej ti ljudje do zadnjih posledic. Ako so Boga že odstavili, morajo seveda odpraviti tudi papeža. Zato so hoteli najprej pretrgati diplomatske zveze z Vatikanom. Francoski poslanik v Rimu pri svetem očetu je bil živa priča, da republika še ni čisto laiška; zato je moral zapustiti večno mesto in papeževemu poslaniku v Parizu so ukazali, da mora zapustiti svoj sedež. Bila je to tudi praktična potreba, kajti s tem so si naredili prosto pot za borbo z lažmi in obreko vanjem, pri kateri bi bil francoski poslanik prišel v kaj čudne zadrege.

In potem je šlo po vrsti, udarec za udarcem.

Posebna umetnost, v kateri se je izkazal najbolj minister Briand, je bila pa ta, da so vsako krivico proti cerkvi obrnili tako, da so v parlamentu sebe postavljali kot nedolžne, edinega, ki kali mir, so pa dolžili papeža. Bila je to največja infamija v tej borbi, ki zasluži, da si jo bližje ogledamo.

III.

Geslo francoskih frama sonov je bilo od začetka vedno: shizma, ločitev katoličanov. Na to načelo so zgradili ves svoj kulturni boj. Videli so, da jim stoji katoliška cerkev nasproti kot nepremagljiva trdnjava, ki se ne dá

LISTER.

Znamenita dvestoletnica.

Jutri v nedeljo 20. januarja je znamenit zgodovinski dan za Avstrijo. Dne 20. januarja 1707, torej pred 200 leti, je umrl kardinal in primas ogrski, grof Leopold Karol Kolonić, ki je bil pri obleganju Dunaja leta 1683. poleg Starhemberga in kralja Sobieskega najznamenitejša oseba; Starhemberg je naravnost njemu pripisoval zaslugo, da se je Dunaj vzdržal, dokler ni prišla pomoč.

Rodovina Kolonićev je hrvaškega pokolenja in se da zasledovati še v 13. stoletje. V 16. stoletju je cela rodovina odpadla k protestantizmu, a leta 1621. se je Ernest baron Kolonić, hrabri branitelj trdnjave Komorn, povrnil v katoliško cerkev. Njegov sin Leopold Karol, poznejši kardinal in primas, se je rodil v Komornu 26. oktobra leta 1631. Študiral je na dunajskem vseučilišču, postal dvorski paže, potem pa je postal vitez johanitskega reda in se je kot junak odlikoval zlasti v pomorski bitki pri Kandiji in v Dardanelah, ter je vkljub svoji mladosti postal kastelan na Malti.

Vrnivši se v domovino, je postal cesarski

komornik. Na željo cesarja Leopolda I., ki mu je ponudil nitransko škofijo in ga hotel porabiti za ureditev Ogrske, je 35 let star, šel študirat bogoslovje ter je leta 1668. postal duhovnik in nekoliko mesecev pozneje škof. Vendar v Nitri ni dolgo ostal, ampak je že leta 1670 zasedel škofijski sedež v Dunajskem Novem mestu. Kot škof je bil vzor apostolske gorečnosti, krščanske ljubezni in požrtvovalnosti. V ogledani in zakrpani sutani je večkrat hodil med reveži in bolniki; za kosilo je imel včas le eno jajce. Zlasti je neumorno delil tolažbo in pomoč v kužnem letu 1679.

Ko je leta 1683. dunajsko prebivalstvo bežalo iz mesta pred bližajočim se Turkom, je pogumni škof nalašč šel v mesto k posadki, ne da bi se, kakor nekaj, z mečem boril, ampak da bi, kakor je sam rekel, dal življenje za svoje brate. Z besedo in vzgledom je tolažil in osrčeval vojake, da jim ni upadlo srce, s svojo milobo je znal posredovati med poveljniki, da ni prišlo do nasprotja, ampak so osteli složni kakor eden mož; v svojo oskrb je vzel ranjene in bolnike, v kritičnem času je tudi oskrbel veliko vsoto denarja za vojne potrebe ter zabranil oderuško podraževanje živil ob času obleganja.

Turškemu poveljniku Kara Mustafi ni bilo

neznano Kolonićevo delovanje, zato se je zaklel pri preroku, da mu z lastno roko odseka glavo, ko dobi Dunaj v roke.

Ko so pozneje Kara Mustafa na sultanovo povelje v Belgradu zadavili in mu odrobili glavo, so potegnili z lobanje kožo, jo napolnili in poslali v Drinopolje. Njegovo truplo so pokopali v belgrajski mošaji, katero so po oslobojenju Belgrada leta 1688. dobili jezuitje. Neke noči so vojaki vlomili v bivšo mošajo in ugrabili dragocenosti, ki so bile v rakvi Kara Mustafe. Lobanjo, izreke iz korana in vrvice so oddali jezuitom. Ker jim je bilo znano, kako se je Kara Mustafa bil zagrožil Koloniću, so lobanjo poslali njemu, ki jo je izročil mestnemu muzeju na Dunaju.

Ko so po sijajni zmagi krščanskega orožja Turki zbežali izpred Dunaja, so pustili ondi ogromen plen. Vse je hitelo v turški tabor, da dobi ondi kak delež. Tudi Kolonić je šel z njimi in si izbral plen, ki je vreden velikega moža. V taboru je ostalo do 500 otrok, ranjenecv in žensk, ki so jih bili Turki nalovili. »To je moj plen!« je vzkliknil Kolonić, ter vzel reveže v svoje varstvo. Tudi pozneje je skrbel za zapuščene otroke in sirote, ki so bile žrtev boja. Leta 1685 je postal Kolonić škof v Rabu in kardinal, obenem nadškof v Kološ, leta

1695 pa nadškof ostrogonski in primas. Svoje znatne dohodke je vse porabil v dobrodelne namene. Ko je trebal od Turkov oslobojeno Ogrsko urediti, je imel Kolonić vodilno ulogo. Nakopal si je pa hudo sovražstvo mažarskih nezadovoljnih, ker je krepko zastopal katoliško in demokratično stališče, hoteč nekoliko pristriči neomejeno moč samopašnih velika, šev v korist meščanov, malih obrtnikov in kmetov.

Kolonić je bil eden izmed redkih škofov, ki so se uprli cezaropapističnim težnjam francoskega kralja Ludovika XIV. Dalekovidni mož je tudi slutil, da bo v Avstriji prišel čas, ko bo protestantizem zopet drzno vzdignil glavo; čez 200 let se je obistinilo njegovo prerokovanje.

Kardinal Kolonić je napravil veliko ustanovo za ustanavljanje novih župnij v revnih krajih in v podporo ljudskih misijonov. To ustanovo uživa sekovska in deloma lavatinska škofija.

Rodovina Kolonićev je imela čez 300 let v lasti grad Slivnico pri Mariboru in tako je Kolonić v ožji zvezi s Slovenci.

Zadnja potomkinja slavnih Kolonićev je umrla meseca aprila 1900 na Dunaju.

Dr. Fr. Kovačič.

vzeti drugače, nego le z izdajstvom njenih braniteljev. Zato so šli vedno za tem, da razcepijo njene moči. Začeli so boj proti redovom, ker je bilo to najlojše. »Celo milijardo dobička naredi francoski narod, ako sekularizira premoženje samostanov«, so zaklicali in obljubili delavskim stanovom, da bodo to milijardo darovali za delavsko starostno zavarovanje. Mamljiva želja po tem dobičku je seveda vse delavstvo napojila z navdušenjem za kulturni boj. Svetna duhovščina je mirmo gledala, ko so izganjali redove, deloma zato, ker se je držala zastarelega načela, da nima v politiki ničesar opraviti, deloma zato, ker je upala, da se bo framasonska hijena nasitila ob redovih in potem ne bo segla po ostali cerkvi. Sicer je pa konkordat tako vezal roke svetni duhovščini, da ji je bilo nemogoče kaj storiti, saj je vlada celo škofe, ki so se v pastirskih listih oglašili proti velikemu ropu, takoi kaznovala s tem, da jim je ustavila dohodke. Pri tem se je sklicevala na oni konkordat, ki ga je sama nameravala v najkrajšem času prelomiti na tako sirov način, kakor vidimo v dogodkih zadnjih tednov.

Francoska duhovščina, ki je mislila, da se zdaj ustavi framasonska grabežljivost, se je kruto motila. Ko so spravili rop nad samostani, so segli na vso cerkveno organizacijo, da jo zatro v njenih koreninah. A ker so videli, da je verska misel tudi v Franciji še tako močna, da se ne dá z enim mahom uničiti, so poizkusili najprej odtrgati francosko cerkev od edinstva s papežem, jo podvreči potem postavodavstvu francoskega parlamenta in vladni upravi, jo razkosati v neštivilne majhne družbe in ta drobci potem košček za koščkom pozobati in uničiti.

Da doseže ta namen, je Combes najprej razbil konkordat. Izgnali so papeževega poslanika in mislili, da je s tem pretrgana cerkvena življenska sila in francoski episkopat tako prestrašen, da bo iz strahu pred vlado klonil svoj tilnik. A Combes se je uračunal; bil je presirov in je padel. Tudi naslednik Sarrien je padel nad tem vprašanjem. Najzvitější buča cele framasonske družbe, advokat Briand, ki je naredil že pod Combom načrt za ločitev cerkve od države, in ki je v zbornici počel o zakonskih predlogih, je prevzel nato »le ministère des cultes« — ministrstvo bogoslužij, kakor se imenuje uradno vladni organ za uničenje krščanskega bogoslužja.

Delal je ves čas po receptu, da se morajo katoličani razdružiti in razcepiti. Laika je hotela nova postava pridobiti s tem, da jim daje po občinah gospodariti po cerkvah in razpolagati s cerkvenimi poslopi. Duhovnike hoče ločiti od škofov, ker jih podvržejo samo posvetni oblasti, pred katero morajo zatajiti načelo katoliške hierarhije. Škofe slednjič hoče ločiti od papeža, ker ga slikajo kot »tujo oblast«, ki ponižuje Francijo in si lasti oblast v republiki, katera hoče imeti »neodvisno francosko narodno cerkev«.

Za izdajavce so imeli pripravljeno vablivo obljubo, da bodo nemoteno uživali pod zaščito in dobrotljivostjo republikanske oblasti cerkveno premoženje; kdor se ne uda, tega

zadene vsa teža postave, z neprestanimi tožbami in kaznimi.

Določbe v postavi so take, da jih cerkev ne more in ne sme sprejeti, kakor priča in dokazuje papežovo pismo, ki smo ga priobčili.

Kaj pa zdaj? Škofje so trdni in duhovščina stoji za njimi. Vlada je zdaj v zadregi, kajti, če hoče kaznovati ves episkopat in 40 tisoč duhovnikov, potem bo imela mnogo opravila. Ali jih naj vse zapre, ali jih naj izžene? To bi seveda vlada rada storila, a opazila je, da bi se ljudstvo uprlo. Smešno je, kako se zdaj vrše malenkostne pravde po celi državi. Duhovnike toži državni pravdnik, ker mašujejo, ne da bi izpolnili postavno dolžnost z deklaracijo, ki je razkolna in cerkvi krivična. Obsojajo jih na en frank, na dva franka kazni. Sodnikom samim se smešno zdi, kar počenjajo. Več sto županov je vlada odstavila, ker niso hoteli kot roparji vdreti v cerkve, da bi izgnali duhovnike in se polastili cerkvenega imetja.

Jako neprijetno je zadela Francoze skoro soglasna obsodba njihovega početja, ki jim doni nasproti iz celega sveta. Kakorkoli se trudi vlada, da bi naredila papeža odgovornega za vse, ji tega nihče ne verjame. Zlasti odločilni glasovi ameriških katoličanov so marsikateremu Francozu pognali v obraz rudečico sramu.

IV.

Francoski škofje so se zbrali, da se posvetujejo, kaj naj ukrenejo, da rešijo katoliško bogoslužje. Ker je vlada izgnala tudi pariškega nadškofa, sivolasega, bolnega kardinala Richarda, je imovit Francoz dal na razpolago škofom svojo grajščino, v zgodovini znano La Muette, v kateri so sijajne dvorane, ki so prej služile pač čisto drugim namenom, priredili za zborovalnice.

Položaj je res težaven. Vlada je javno bogoslužje skoroda že čisto onemogočila, duhovniki, ki morajo kljub temu izpolnjevati svoje dolžnosti, gredo torej nasproti vednim kaznim. Da jim je vlada vzela vsa župnišča in jih oropal vseh dohodkov, to se da pretrpeti, kajti verniki ne bodo pustili duhovnikov lakote umreti; in ti se bodo tudi znali prilagoditi skromnim razmeram. Revščina ni bila še nikdar duhovščini škodljiva. Hudo je pa to, da je vlada ugrabila vsa semenišča in zdaj nimajo škofje zavodov, da bi vzgajali duhovski naraščaj. Framasoni hočejo tako doseči, da katoliška duhovščina v Franciji izumre. Če bi se jim to posrečilo, potem bi bil seveda kmalu dosežen tudi njih poslednji namen: Da bi svet pozabil na Krista in na njegovo vero. Francoski škofje imajo torej težko nalogo: Iz nič morajo ustvariti zopet, kar je katoliška cerkev v stoletjih dosegla, a za vse, kar store, jih že naprej čaka obsodba in kazen države, ki preži na to, da jih uniči.

Pa tudi vlada bo prej ali slej prišla v tak položaj, da se bo morala umakniti. Da bo padel Clémenceau, za to bo skrbel že Combes, ki komaj čaka, da bi prilezel zopet do velikih jaslí. Ne katoličani, ampak framasoni sami bodo vrgli sedanjo vlado in bodo izpremenili taktiko. Kajti tako, kakor zdaj, ne gre dalje.

Le pomislimo! Vlada ve, da če začne škofe zapirati v ječe, se bo v večini francoskega ljudstva, tudi v onem delu, ki je versko popolnoma mlačen, vzdignilo vsaj sočutje do preganjanih cerkvenih dostojanstvenikov, brez ozira na to, da Francozi že zdaj težko trpe očitane zunanega sveta, ki jim očita tiranstvo in rop. Framasoni vedo, da ko je Bismark začel škofe zapirati, je kmalu moral v Kanoso. Zato imajo sodniki povelje, obsojati na najnižje kazni. Duhovniki, ki so bili obsojeni doslej zaradi »nepostavnega maševanja«, so dobili vsak samo po en frank kazni. A ti duhovniki morajo maševati vedno dalje, torej jih morajo sodniki, ako so dosledni, vedno huje kaznovati, ali jim pa mora postava dovoliti, da svobodno mašujejo kakor doslej.

Krivic, ki jo je storila francoska vlada, je res ogromna in vnebovpijoča. Vlada se je polastila n. pr. vseh mašnih ustanov, ki so gotovo last onih, ki so jih ustanovili. Lastnina mrtvih je še svetelša, nego lastnina živih. Po cerkvah je mnogo dragocenih daril, ki so jih verniki tja postavili iz hvalečnosti in kot priče prejetih milosti. Koliko so vredna dragocena darila, ki se bleste v Lurdu ob stenah bazilike! Zlata in biserov se vernikom ni zdelo škoda, da tu vsemu svetu v spodbudo izpričajo, da so bile uslišane njihove molitve. Iz celega sveta so prišla ta darila, vsi narodi so jih dali, in zdaj pride framasonska vlada, ter jih hoče na dražbi prodati onemu, ki več ponudi! Čigava last so ta darila? Ali ne onih, ki so jih tja postavili? Kdo drugi sme razpolagati z njimi, kakor oni sami? Ogorčenje na roparje se mora vzdigniti v duši vsakoga, ki vidi, kako ti brezvestni ljudje nežno pobojnost in rahločutno hvalečnost vernikov, potem, ko so jo okradli, tudi še zasmehujejo s tem, da spomenike njihovih najsvetejših čutil mečejo v umazane roke novodobnih poganov. Ali more mirno gledati ameriška ali nemška katoličanka, ki je darovala časti Matere božje svoje bisere, ki je obesila zlato srce na steno poleg njenega oltarja, da zdaj kupi od francoske vlade to njeno darilo frivolen framason, da ž njimi krasi svoje metrese? To je usoda, ki jo pripravlja cerkvenemu imetju jakobinska družba, ki gospodari zdaj v Franciji.

Postava je tu, in le največji podleži se upajo jo tudi izvajati v vseh njenih posledicah. Čitamo, da so tu iz cerkve naredili sobano za kinematografske predstave, tam da jo hočejo prezidati v druge namene. Slavno cerkev Srca Jezusovega, ki s svojimi snežnobelimi kupolami kraljuje z Montmartra nad Parizom in ki posebno bode framasone v oči, so pa hoteli izpremeniti najprej v delavsko borzo, zborovalnico za delavske shode. A gospodje socialisti, ki imajo že spodaj v mestu veliko »delavsko borzo«, so rekli, da ne marajo tako visoko plezati — cerkev stoji na griču — da jim je pretemna in se ne bi dala po zimi lahko zakuriti, da bi bilo socialistom dovolj gorko. Zdaj jo ponujajo za gledišče. A vendar za cerkev ni dala vlada ne vinarija, vse se je nabralo iz radovoljnih darov. Parlament je bil pred petindesetimi leti s postavo dovolil zidanje cerkve na onem prostoru, ki ga je stavbeni odbor plačal do zadnjega vinarja.

Trideset milijonov frankov so darovali katoličani za zidavo te cerkve in zdaj jo hoče vlada porabiti za namene, ki jih gotovo volja vseh darovavcev izključuje!

Sicer je pa tako moralo priti. Ko so iz šole izbacili pouk v krščanskem nauku, je mogel duhovnik poučevati samo one otroke, ki so prostovoljno hoteli priti k njemu v cerkev. Ker se starši niso veliko brigali, je večina ljudstva vzrastla brez vsakega verskega pouka. Combes se baha v »Neue Fr. Presse«, da štiri petine Francozov niso več krščanski. Resnica je ta, da se je verski pouk omejeval samo na kake štiri do šest tednov priprave za prvo sveto obhajilo, ki je na Francoskem nekaka slovesnost za otroke, ki se praznuje z darili, lepimi oblekami, a vsled pomanjkanja temeljite verske vzgoje in dobrega pouka, ostane samo lepa zunanost. Potem večina zakramentov več ne prejema. Pri ženitvi morda še in na smrtni postelji, če je sreča mila. Drugače živi Francoz, kot bi zanj ne bilo ne Boga ne hudiča.

Odkod ta mlačnost katoličanov, ki je pustila, da je zrastle ljulika tako visoko, da je skoro zadušila dobro setev.

Ali bo v Avstriji tudi kdaj tako? Začetek imamo v »Svobodni šoli«, ki hoče ravno to, kar je Francijo privedlo do sedanjega kulturnega boja. Baron Hock je dober psiholog. Na avstrijskih katoličanih je, da se o pravem času upro.

Vinski zakon.

Dunaj, 18. jan. 1907.

Sinoči je v državnem zboru prišlo na vrsto vprašanje, ki mora zanimati vinorejce, vinske trgovce in pivce. Stare in pogoste so pritožbe, da se popije mnogo več vina, nego ga rodi vinska trta. Mnogi vinski trgovci, pa tudi gostilničarji so bili že kaznovani, ker so po raznih receptih v kletah delali vina. Ime zagrebškega vinskega tovarnarja je znano po vsem Kranskem. Koliko pa je takih fabrikantov vina, ki jih sploh ne zasači roka pravice. Vsled te nepoštenosti, umazane konkurence tri-pita pošteni vinorejci in vestni vinski trgovci, pa tudi pivci, ki si kvarijo zdravje s ponarejeno brozgo. Vinski zakon z dne 21. junija 1880 sploh izrečno ne prepoveduje ponarejati vina; nasprotno, še koncesije podeljuje za razne nelepe manipulacije z vinom.

Imamo pač zakon proti ponarejanju živil. Načela tega zakona so dobra, toda nejasno in nerešeno je vprašanje, katere primese so dovoljene ali prepovedane. Tudi sodišča niso enako razsojala v posameznih slučajih. Zato je bilo potrebno, da poseben vinski zakon prepreči vsaj večje zlorabe ponarejenih vin. Vinorejski odsek je leta 1905 v sporazumu z vlado izdelal načrt novega vinskega zakona, ki pa je ostal nerešen. Mnenja so bila in so še danes tako različna, da še vedno ni gotovo, ali obvelja novi načrt. Mnogi poslanci se namreč odločno upirajo določbi, da bi se smel pridelati sladkor; drugi so povsem drugega mnenja. Bistvene določbe so: Dovoljeno je po naukih umnega kletarstva primestavati vinu in moštu male množine zdravju neškodljivih snovi ali en odstotek alkohola, da se vino napravi trpežno, da se izčisti ali dobi drugo barvo. Dovoljeno je torej tudi žvepljanje, mešanje vina z vinom ali moštom, proti kislini se sme uporabljati ogljenčeno apno, primestavati po en gram vinske kisline na liter vina itd. Vlada pa sme v dogovoru z vinskimi veččaki naredbenim potom dovoliti še druge neškodljive primese.

Te določbe veljajo tudi za poslajena in peneča se vina, katerim se pridevajo sladkor, rozine, alkohol in druge primese, ki jih našteva § 6.

Nova določba pa je, da bode moral vsakdo to primestavanje naznaniti okrajnemu glavarstvu in pa prostor, ako bode hotel taka vina prodajati.

Najbolj nasprotna so si mnenja, ali se sme uporabljati sladkor. Veščaki trdijo, da se naj to dovoli. Prvič sladkor ni škodljiv, v mnogih krajih pa so tudi vina tako kisla, da sploh niso za prodajo brez sladkorja. To dovoljuje tudi druge vinorejske države. So pa tudi resni pomisleki proti primestavanju sladkorja, ker so širokovestni ljudje, ki ne poznajo prave meje ter delajo vina iz samega sladkorja, alkohola in raznih primesi. Končno so se vinorejci in trgovci znašli sredi pota. Dovoljen je suh trsov ali navaden sladkor v vino, ne pa raztopljen v vodi. Treba pa je za to posebnega dovoljenja in sicer od politične oblasti. Za dovoljenje pridelati sladkor vinu ali moštu morejo prositi posamezne osebe, občine ali vinorejske zadruge in gospodarska društva. Za osebe, občine ali politične okraje more dati dovoljenje okrajno glavarstvo, za več političnih okrajev pa deželna vlada. Kdor pa navadnemu vinu ali moštu za prodajo primesta sladkorja brez dovoljenja politične oblasti, more ga politična oblast kaznovati z zaporom do enega meseca ali z denarno globo do 1000 kron. Ti prestopki se torej ne kaznujejo po zakonu proti ponarejanju živil.

V smislu § 7. je strogo prepovedano s sladkorjem oslajena vina ponujati ali prodajati kot »pristna« ali »naravna«. Za prodajo so prepovedane sploh vse narejene, vinu podobne pijače, kot: Vino iz tropin in vode, drože, vino, mešano s sadjevcem itd. Vino iz tropin, sladkorja itd. je dovoljeno, a le za domačo porabo, ne pa za prodajo. Na posodah, koder je shranjeno tako vino, domača pijača,

Pismo Boltatuğa Pepeta.

Gespuđ redehter!

Clouk res na ve, ki ga nasreča čaka, sm reku druh dan pu plese iclan-skah fantu, k sm se na plese prehladu. Ta nar preh tku

nism mislu jt na ta ples; ke m pa dohtar Bretl le ni dau gmaha, ke se je bavu, de u mogu sam pu dvuran skakat in se zvirat, sm ga pa le ušliu in sma šou. No, sej na plese ni blu Buh ve kuku napačn: placa za skakat je blu se preveč. Če prou je blu u veseličnm kumite šede-set paru, plesal jh je use glih sam osemšter-deset. Tok kurje učesa se nisa mogle pusebn prtožt. Žajfal sma ga pa tud kokr se šika. Ta nar preh sma spil tri flaše šlampanca, (kedu je dau zajnga, še dons na vem) — pol, ke sma bli iz šlampancam fertik in se je vidl, de se na u nubedn več usmilenga skazu, se je pa še medvodske fant Ivančič puštreku in pustu ene par zaurprunarskh flaš mleka aufmaširat. Tku sma se trahteral skorj du jutra in jest le na vem, kua sa se iblansk fanti »Sluvensko Narode« zamerl, de neče nč ud nhnga plesa

naprej prnest, ke je ud železnčarskega tulk naklubeštrou!

Astn, tku sma se mel na plese iblansk fantu. In ni urah, de b se na mel dobr; sej sa prštimal use ta nar bulš: vabila in ta druh iz Dunija, muska suldaška, čeprou je bla tist večer tud družtvena frej, pa mende za te fante na zna dost dobr špilat. Scer prauja, de kdur zna plesat, zna plesat če prou mu sam zažvižgaš, kdur pa na zna, pa tud pu suldašk musk na zna. Men je prou za prou tu use glih in prou veseu b biu, de je že tu menil, če b se na plese na prehladu, tku sm pa druh dan, namest de b šou pu sojh upraukhe, mogu ta peru letet h enmo dohtari, de m je arenije zapisu. Ke nimam du ta mladeh dohtarju nč zaupajna, sm se seveda ubrnu du enga ud »ta starih«, ke nimaja več družh muh, kokr ta mlad, u glau, ampak same arenije in ta dohtar m je zapisu ene arenije in m naroču, de morm usak dan glih enandvajset teh kaple dol pužrt. Če b se u rajtng kmotu in jh pužeru dvejset, um prec hin; če b jh pa dvaindvejset, um pa tud za-giftan. »Tok natank enandvejst.« m je reku. »K uš enkati iz tem kaplcam vn, pol pa uzem še tela purfice in scer trikrat na dan, useli »pu dva purfika, al pu en purfice, al pa nubenga.«

Jest, k sm se bavu, de b se pr kaplach kej na ušteu in ke sm s mislu, de znaja tud purfice bt za moja pršona prešorf, nism nubene rči not uzeu in tu m je, hvala Bugu, pumagal, de sm dons spet zdrou, ket riba in če b biu ker ferbčen, kua za en dohtar me je tku hitr pu-cajtu in use tu na recept napisu, nej pride pa

h men na Kudelu, pa mu umi puvedu ime, al mu um dau pa kar tiste kaplice in pa purfice, sej mam še use pršparan, kar u merbt še ta nar bulš, zatu ke dohtari sa čudn lđje in b znou enkati drukat glih ta falene arenije zapisat. Usak dohtar ma holt soje pusebnast. Predn dohtar Nuvak na »Mestnme dome« kakšna blekne, tud hod preh šternajst dni usak dan na kihudvor duniske cajtng kepvat, de ve pol kej nouga puvedat; ke tu ni tku lohku, kokr b s edn misla: kedr pride toj dan, morš jt. Idem klubasat, če veš kej, al pa ne in še Buh ga bod zahvalen, de tud na Duni cajtng izhajaja. Men pa tu tud prou pride, ke drgač b še na zvedu, kedaj u dohtar Nuvak v »Mestnmo dome« ldi zabavu. Tu je pa tku prpraun, kokr barumeter za ureme: kedr vidm perukat dohtar Nuvaka na kuhudvor letet, pa vem de ga grem natank čez šternajst dni lohka poslušat.

Če b bla pr ush rčeh taka natančenast, b se nekol nč na puzabil, tku je pa use narobe. Ata Grazeli maja že dve let naručen, de b nastavl ena taka spuminska tablica na deželn dvore, pa še zdey nisa tega sturl. Jest na vem, al nimaja nekol cajta, al pa puzabja, neki, en uržah more že bt, ke drgač sa ata Grazeli tku pinktlih, de nekol še ena menuta pred anajsta ura na ustaneja. Kokr vidm, se je tud puzabil na tiste hišce, ke stuji ena pr flečkajnarskm, ena pr šentjakobskm, ena pr šentpetrskm most in še ene par pu mest nakul, prbit take tablice, de b lđje vedl, de sa se use te hišce pustavle za cajta Hribarjuga žepanvajna.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

mora biti vidno napisano. Kdor tega ne stori, more ga politična oblast kaznovati do 200 K ali 14 dni zapore. Osebam, ki imajo v smislu zakona proti ponarejanju živil pravico, nadzorovati shrambe, morajo biti odprte tudi vinske kleti. V ta namen bode vlada v dogovoru z deželnimi zbori določila posebne zaprisežene nadzornike, ki morajo varovati uradno tajnost. — Ta zakon stopi v veljavo tri dni potem, ko bode objavljen. V razpravi so se oglašili tudi slovenski poslanci dr. Ploj, kot poročevalec, dr. Korošec in Pfeifer. Dr. Korošec je naglašal, da mali in srednji vinorejci ne morejo biti povsem zadovoljni s tem zakonom, da si je mal napredek. Govornik je odločno protestiral proti temu, da bi se dovolilo vinom za prodajo privedati sladkorja. Zahteva tudi, naj se pri prodaji določi kraj, kjer je rasto vino, in strogo kontrolo vinskih trgovcev. Ob enem graja vlado, da premalo podpira vinorejske zadruge.

Poslanec Pfeifer naglašal, da zakon ne bode preprečil ponarejenega vina, ker spekulacije bodo z Ogrska uvažali umetna in ponarejena vina. Sploh pa naj bi vlada podpirala vinorejce ter gledala na prste nepoštenim trgovcem. — Zbornica je sprejela zakon tudi v tretjem branju.

Petdesetletni duhovski jubilej papeža Pija X.

Rim, 15. jan.

Za petdesetletni duhovski jubilej papeža Pija X., ki se bo obhajal 18. septembra 1908, se že sedaj vršijo velike priprave, ki pričajo o močnem katoliški zavesti v Italiji. V Rimu se je zato osnoval osrednji odbor italijanskega katoliškega mladeniškega društva, ki je že odposlalo vsem katoliškim škofom po celem svetu program jubilejne slavnosti. Odboru uče-ljujeta advokat Pericoli in knez Barberini. Slavnost ima trojni namen: Tolažiti svetega očeta v sedanjih bojih, vzporediti sijajno mednarodno manifestacijo katoliške zavesti ter v spomin na jubilej ustanoviti socialno-karitativna društva. Obenem se bo na ta dan v Rimu vršilo generalno zborovanje vseh italijanskih katoliških mladeniških dijaških društev. Na željo papežev so bo tedaj ustanovilo društvo za italijanske izseljence, podobno Rafaelovemu društvu. Priredila se bo tudi razstava mašnih plaščev in druge cerkvene opreme, katero bo sveti oče po svoji volji razdelil med ubožne cerkve po vsem svetu. Vršila se bo velika avdienca na dvoršču vatikanskega Belvedera. Kupolo katedrale svetega Petra bodo v prvič po letu 1870 razsvetili, topot električno.

Slavlje v čast svetemu očetu bo sijajna manifestacija krščanske in katoliške zavesti, ki je tem večja, čim bolj proganjajo cerkev.

Tedenski pregled.

Cerkev in država. Kako zmedene pojme imajo naši liberalci o cerkvi, o njeni božji ustanovitvi in o njeni ureditvi, pokazal je dr. Novak, ki je predaval v liberalnem ljubljanskem ženskem društvu o zgorajšnji temi. Navajal je čisto napačna dejstva, ne pozna predmeta, ki je o njem govoril in ni niti poskušal dokazati, kar je trdil. Navajal je n. pr., da francoska postava o ločitvi ne nasprotuje verskim načelom in cerkvi, — dokazov za to ni podal. Pravil je, da ni krivično, če je cerkev primorana vladi javiti »vero«. V postavi se govori o objavljenju posameznih bogočastnih dejanj. Varal mož ni, ker ni podučil.

Isti dan, ko je dr. Novak zagovarjal postavu o ločitvi cerkve od države, je bivši francoski ministrski predsednik Combes isto postavu v dunajski »Preši« ostro obsodil. — »Slov. Narod« se je kot zagovornik Novakov klavrnobnesel. Tudi on je sprical, da mu separacijski zakon ni znan.

Škofovskega posvetovanja, ki se je pričelo 15. januarja, se udeležuje od 85 francoskih škofov 78; drugi so se opravičili z boleznijo. Konferenca se vrše v gradu Muette poleg Pariza. Nasvet za privatno službo božjo je bil odklonjen. Papežu so škofje poslali udanostno izjavo.

Sestanev mlekarških zadrug, ki ga je sklicala »Zadružna zveza« v Ljubljani, je bil dobro obiskan. Zborovanje je posetilo do sto zastopnikov, razstave masla pa se je udeležilo 30 zadrug. Pri poučnem tečaju »Zadružne zveze« je bilo navzočih 40 udeležencev.

Agrarna stranka na Stajerskem. Pristaši »Narodne stranke« so pravcati liberalci, pa se boje očitno nastopiti kot taki. Branijo se na videz stika s kranjskimi liberalci — toda kar se imenuje »katoliško«, zavračajo. Ko ti junaki slepomišijo, se pa organizuje krepka agrarna stranka, ki bo pritegnila v svojo sredo vse sloje. Ljudstvo zahteva jasnosti, — te pa ne najde pri ljudeh, ki sedaj zabavljajo čez liberalce, ob volitvah pa gredo z njimi. — Prihodnji ponedeljek se bo osnovala v Mariboru stanovsko-politična organizacija »Slovenska kmetiška zveza«.

Potres. V glavnem mestu otkaja Jamajke, Kingston, je bil pretečeni ponedeljek hud potres. Cerkve, javna poslopja in hoteli so v razvalinah. Število mrtvih utegne biti okrog tisoč. Poleg tega je ogenj uničil pristaniška poslopja, skladišča, vojašnico in mnogo drugih hiš. V mestu je nastala kuga, ker ne morejo pokopati mrličev. — Pristanišče je razdejano in izpremenjeno, ljudstvo stanuje na prostem, dvajset milj naokrog so porušene vse hiše.

Državni zbor je sprejel zakon o občinskih poravnah. Poravnave se morejo izvršiti po

zakupnih v posredovalnih uradih občine o prepirih zaradi denarnih tirjatev, zaradi mej med zemljišči, zaradi posestev i. dr. Poravnave niso prisilne. Zanimivo je, da so zopet bili proti tej koristni postavi slovenski liberalci! — Izboljšanje plač uradnikom se je zagotovilo. Tozadevna postava pride v veljavo meseca aprila tega leta. Izboljšanja bodo deležni tudi srednješolski profesorji. — Splošno pa se pritožujejo tudi poslanci, naj bi se znižalo število raznih nepotrebnih uradnikov. Birokraške vlade so kar tekmovala z vedno novimi uradniškimi mesti. Tudi ministrski predsednik Beck je povdaril dne 19. decembra m. l.: »Manj uradnikov, boljše plače!« Delo naj se pa pametno omeji!

Zbornica je sprejela krošnjaški zakon, kakor ga je popravila gosposka zbornica. Paragraf 16. našteva one občine v kočevskem in novomeškem okraju, ki zanje veljajo posebne pravice.

Tudi obrtni zakon je sprejet, kakor ga je popravila gosposka zbornica. Poslanci so glasovali zanj radi ali neradi, ker bi drugače bila obrtna novela za sedaj pokopana; pri tem seveda ni manjkalo napadov na gosposko zbornico.

Rešena je tudi predloga zoper ponarejanje vina. — Predloga o poslaniški imuniteti ki obsega deloma tudi izpremembo poslovnika, je romala nazaj v odsek.

Zasedanje državnega zbora bo zaključeno 30. t. m.

»Obrambena zveza« zavednih obrtnikov je bila sklicala za nedeljo političen shod v Ljubljani. Med 180 udeleženci so bili zastopniki iz Novega mesta, Vrhnike in iz Domžal. Tajnik gospod Kregar je govoril o političnih dolžnostih in zahtevah obrtnikov ter zavračal napade »Slov. Naroda«, ki je obrtnike nahrulil s klerikalci. Zveza stoji na strogo obrtnem stališču. S skupnim nastopom naj se obrtniki zabranijo proti vsaki krivici ter proti umazani konkurenci. Doslej je v državni zbornici vladalo uradništvo, nova zbornica kot zastopnica ljudstva se bo morala ozirati bolj na obrtništvo. — Govorila sta še gospod Anžič in gospod Pust, ki je ovrgetl žaljive trditve »Slovenskega Naroda«. — Sprejeti so bili razni nujni predlogi, n. pr.:

Delovati se mora, da se doseže narodni mir; vojaštvo naj se odpravi ali vsaj zmanjša; obrtni kredit naj se uredi; konstituirati naj se odbor, ki bo preskrbel kandidature iz obrtnih krogov za vse javne zastope. Kandidat mora biti član »Obrambene zveze«.

To in ono. Veliki koncert »Glasbene Matice« v »Unionu« je uspel nepričakovano izborni. Naval občinstva je bil tolik, da je par sto oseb moralo oditi, ker ni dobilo prostora več. Koncert bodo ponovili v nedeljo, dne 27. t. m. — »Slovenec« je v sredo prinesel zadnjo encikliko, ki jo je pisal sveti oče francoskim katoličanom. Posnetek tega zanimivega pisma, ki vzbuja mnogo pozornosti, smo podali že pred tednom. — V Ljubljani bo kandidiral za državni zbor dr. Triller. — Dva medveda je ustrelila gospa Olga Rudeževa na lovu pri Veliki gori pri Ribnici. — Roditeljski večer na I. mestni šoli v Ljubljani je bil številno obiskan; predavanje je bilo o škodljivosti tobaka. — V Bohinju so ustanovili novo društvo za povzdigo prometa tujecev. — V četrtak se je pripeljal na Dunaj župan iz Bukarešta z deputacijo ondotnega občinskega sveta, da je vrnil obisk dr. Luegerju. Sprejem je bil veličasten. — Proračun francoske republike izkazuje velik primanjkljaj. — Poljedelski minister je posebnemu odposlaništvu zagotovil slovensko kmetijsko šolo na Spodnjem Stajerskem. — Socialnodemokratska stranka blagajna na Nemškem je dobila v volivne namene 200.000 mark. — Nemškemu centru pa so poslali denarja za agitacijo iz Angleske. — Most čez Savo za novo tržiško železnico so jeli graditi. — Izobraževalno društvo v Celju bo imelo 27. t. m. celodnevno protialkoholno zborovanje.

Godovi prihodnjega tedna: Nedelja, dne 20. januarja: Ime Jezusovo; Fabijan in Sebastijan, Majnrad; ponedeljek, 21.: Neža; torek, 22.: Vincencij, Anastazij; sredo, 23.: Zaroka Marije Device; Emerencijana; četrtek, 24.: Timotej, Babila; petek, 25.: Izpreobrnjenje sv. Pavla; Amand; sobota, 26.: Polikarp, Pavla.

Izpred sodišča.

Bojeviti hromec France Slova, delavec v Ljubljani, nosi leseno nogo, a to ga ni zadrževalo, da ne bi bil v Steinerjevi gostilni na Opekarski cesti s čašo dvakrat po glavi udaril »ntona Lampiča. Nekaj dni po tem dogodku je našel ravno pred to gostilno pijanega na tleh ležečega Karola Lampiča. Tega je pa z nožem na vratu obrezal in z nabasanim revolverjem proti njemu streljal, da bi ga ravno tako hromega naredil, kakor je sam. To Slova sam priznava. Zadel ga sicer ni, pač pa ga je na obrazu nekaj osmodil. Sedel bo zaprt tri mesece v težki ječi.

Nepoboljšljiv tat. Alojzij Vanino, brusarški pomočnik v Ljubljani, je bil že večkrat zaradi tatvine kaznovan. Dne 30. septembra 1906 je bil Stefan Šantek v Vospersnikovi kavarni tako pijan, da je zaspal. To priliko je porabil Vanino in mu odnesel 44 kron vreden površnik. Obdolženec se zagovarja, da ga je našel. Seveda mu tega sodišče ni verjelo ter ga obsodilo na pol leta težke ječe.

Bojeviti krojači. Dne 12. oktobra 1906 je nastal med delavci krojaškega mojstra Jožefa Globelnika na Radeckega cesti prepri, iz katerega se je izcimil pretep. Najprvo je bil malo tepen krojaški pomočnik France Francekovič, konečno pa je ta potegnil nož, ter z njim sunil

Ivana Kranjca v hrbet. Za kazen je dobil 6 tednov težke ječe.

K tepežu je pregovoril Janez Weithauser, kočarja sin, svoja dva tovariša in sicer: Petra Grajzarja in Franceta Lombarda, vsi iz Smlednika doma, ko so se iz Bohinčeve gostilne na Brodu vračali nekoliko vinjeni domu. Po klanecu proti Sv. Valburgi je prišel za njimi Miha Bačnik, ter peljal kolo. Na tega je bil Weithauser jezen zaradi nekega prejšnjega prepria. Ko jih je Bačnik došel, lotil se ga je Lombardo, sunil je z nogo v sprednje kolo, da se je strlo, nato so ga vrgli na tla, ga pehali, suvali in premetavali kake četrte ure po tleh ter mu spahnilo levo roko. Razven Lombarda vsi dejanje priznavajo. Za kazen jim je bilo prisojeno vsakemu štiri mesece težke ječe.

V Ameriko jo je nameraval popihati Marko Bežek iz Krašnjega vrha, ne da bi zadostil preje vojaški dolžnosti, pri tem pa se je posluževal tujeja, na ime Anton Logar se glasečega potnega lista, kar Bežek ne taji. Za kazen je prejel deset dni strogega zapore in 10 K denarne globe.

Napad. Na večer 1. julija 1906 sta bila napadena in tepena fanta Karol Kos na Karolinski zemlji in Franc Šurk na Dolenjski cesti od fantov Alojzija Močilarija, Jakoba in Alojzija Vokala, Lovreta Borštnika, Franceta Žmiteda in Franceta Ločnikarja, doma iz Havptmance, oziroma iz Črnevasi. Kos je dobil s kolom udarec na čelu, na levi roki pa dva sunka z nožem. Ker ni hotel bežati, vsulo se je po njem kamenje, katerega so vsi obdolženci metali. Kmalu po tem dogodku so pa črevljarski pomočniki Alojzij in Dionizij Trbežnik in Alojzij Kink na Dolenjski cesti z nožmi napadli Franceta Šurka, in na besedo: »Le dajmo ga!« pobili na tla ter ga s črevlji suvali. Obdolženci krivdo priznavajo. Sodišče je obsodilo Lojzeta Vokala in Žitnika vsacega na osem tednov, Močilarija, Jakoba Vokala in Borštnika vsacega na šest tednov, Dionizija Trbežnika pa na tri mesece ječe. Lojze Trbežnik in Kink sta bila oproščena. Ločnikar jo je pa popihal v Ameriko.

Nevaren pretepač je že kaznovani Nace Demšar, drvar na Mojstrani. Ko so se vračali okoli 11. ure ponoči fantje Alojzij Mohorič ter France in Miha Dolžan iz Mojstrane proti domu na Dovje, zgrabil je obdolženec na potu Naceta Demšarja in ga vrgel ob tla, ravno tako je z drugima dvema storil, ki sta prihitela svojemu prijatelju na pomoč. A nato je pa zadal Alojziju Mohoriču še sedem ubodlin z nožem. Sodišče mu ni verjelo, da je to storil v silobranu, zato ga je obsodilo na pet mesecev težke ječe.

Kolo odpeljal. Franc Zalokar je 27. oktobra za pol ure obiskal cerkovnika nunske cerkve v Ljubljani. Svoje kolo je pustil pred cerkovnikovim stanovanjem in kolo z verigo zaklenil. Prišel je pa mimo že dvakrat zaradi tatvine kaznovani France Plevel, slikarski pomočnik v Ljubljani. Ko zagleda kolo, ga odklene in z njim dirja proti Viču, kjer je kolo za 15 K prodal. Kolo je bilo cenjeno na 60 K. Sedel bo za to šest tednov v težki ječi.

Tatinski dninar. Anton Štangar, delavec iz Gabrnika, je pri Herzmannu na Rimski cesti dninaril. To priliko je porabil tujemu imetju nevar enobolženec ter je domačemu hlapcu iz zaklenjenega kovčega izmaknil žepno uro, nekaj obleke, perila in črevlje. Štangar tatvino odkrito prizna. Kaznovan je bil za to na sedem mesecev težke ječe.

Gospodarstvo.

Tržne vesti.

V Ljubljani, dne 19. jan. 1907.

Skoraj četrta leta je že preteklo, kar nismo dobili posebnih sprememb v cenah in tendenci, ampak traja popolna stagnacija. Na merodajnih svetovnih tržiščih kakor: New York, Chicago, Pariz, Berlin se kurzi le neznatno spreminjajo. Majhne avance se zopet izgube in tako ostane vedno pri starem.

Seveda ta stabilizacija žitnega trga ni edino posledica lanske bogate letine, ampak tudi visoke carine. Pričakovalo se je, da bodo tržišča po dospelju avstralskega in argentinskega blaga še bolj obslabela. Ali ponudbe se nikakor niso ojačile in vsled tega lahko sklepamo, da ne bomo doživeli splošne nobene, ali le neznatno reakcijo v cenah.

Danes so ponudbe na naših tržiščih jako skromne, istotako dovozi kljub boljšim cestam, ker je začela vladati zima z vsoto strogotostjo.

Blaga se največ nahaja v rokah producentov, kateri pa nočejo nikakor na dan z njim, ker upajo doseči poznejše višje cene.

Spekulacija zanemarja tržišča popolnoma. Budapeški termini so si 2 do 3 vinarje pridobili, efektivna kupčija pa je ostala nespremenjena, ter so vsi poskusi zastoj položaj ugotoviti, ker ni interesentov.

Pšenič a nastopa v tako majhnih množinah, da si ne more opomoči v ceni. Za to blago manjka animo. Moka dela mlinom nadlego in zategadelj ti niso razpoloženi za nakup sirovin. Pa tudi lastniki se držijo trdovratno cen, kar ovira promet. Potreba je jako skromna, pa tudi ponudniki so skoraj popolnoma izostali tako, da vlada popolna stagnacija. Določilo se je natančno, da se je pridelalo v ogrskih deželah (vštevši Hrvaško in Slavonijo) pšenice 56:50 mil. met. stotov (leta 1905 pa 46:40 mil. met. stot.). Vendar ni imela ta številka vpliva na tendenco in cene. Cena se nagiba v korist kupcev, akoravno se nam nominalno javi nespremenjena.

Rž uživa večje zanimanje, kakor pa pšenica in je terminska kupčija nastopila z nekoliko višjimi zahtevami, vendar to ni oživilo položaja, ker ravno kupcev manjka. Ogrska že-

tev znaša 15.00 mil. met. stotov (l. 1905 14:40 mil. stot.).

Ove sicer nima za seboj velikega prometa, vendar se trdovratno drži visoke cene. Ogrska žetev znaša natančno 13:50 mil. met. stot. (l. 1905 pa 12:20 mil. met. stotov.).

Turšica nam nudi stabilne cene in regularni promet. Ogrska žetev znaša natančno 47:90 mil. met. stotov (l. 1905 28:50 mil. met. stotov.).

Moka a notira niže cene, ker je promet še bolj ponehal; kakor smo že poročali, je konzum dobro založen z blagom, tako da danes nakupi daleč zaostajajo za produkcijo. Mlini so vsled tega začeli ponujati za poznejše sklepe po reduciranih cenah. Odpoklici so jako nepovoljni in se zaloge mlinov posebno v srednjih vrstah množe.

Otrobi vedno uživajo veliko zanimanje, vendar so mlini brez večjih zalog.

Špirit uživa danes precejšnje zanimanje za takoj in za sklep, vsled tega je znižanje cene izključeno. Za takoj in februar se zahteva do K 133:50, za sklep nekaj višje.

Sladkor nam ni nudi spremembe in tendenca vstraja.

Kava vedno pada v ceni, tako, da je danes za 25% cenejša kakor pa v istem času lanskega leta. Povod temu je dobra letina Brazilije, in se sodi, da znaša Santos 16 mil. vreč, Rio pa 4 mil. vreč. O prihodnji letini ni zanesljivih poročil. Sicer se poroča od privatne strani, da bo letina slabša ali na ta poročila se ni ozirati, ker niso zanesljiva.

Kakor smo svoj čas poročali, se je braziljska vlada odločila pokupiti blago in si je že čez dva mil. vreč prilastila. Ali vedno večji dovoz iz notranjih dežel so jo dovedli do prepričanja, da na cene ne bo mogla vplivati in zato je z nakupovanjem prenehala.

g Tržne cene v Celju. Pšenica (za 100 kg) 15 K; rž po 13 K; koruza, nova po 12 K; ječmen po 13 K; oves po 16 K; fižol, zelen, dolgi 17 K; fižol, zelen, kratki 16 K; fižol, rudič 18 K; fižol, koks 19 K; laneno seme 20 K; do 24 K; konoplje (seme gal.) 25 K do 26 K; krompir 4 K 40 v.; suhe gobe kg po 2 K do 4 K; jabolka od 14 K do 20 K; maslo kg od 1 K 80 v. do 2 K; seno 5 K; slama od 4 K do 4 K 20 v.; slama, otepi 4 K 50 v.

g Tržaška zadružna zveza se ustanovi jutri.

g Hranilnica in posojilnica, ustanovljena je za leskovaško farno, je imela v minulem letu prometa 194.000 K. Lepa vsota za tako mal okoliš.

Književnost in umetnost.

*** Društvo sv. Jeronima v Zagrebu,** ki stremi za istovetno svrhu, kot pri nas »Družba sv. Mohorja«, me je naprosilo, da prevzamem zanj poverjenstvo. Društvo izda za svoje člane vsako leto po pet knjig razne vsebine. Društvenina svetojeronimska je jako nizka: dosmrtni člani plačajo enkrat za vselej 10 K, letniki pa 1 K na leto, za kateri neznatni prispevek dobe vse letno izdane knjige. Vljudo se s tem pozivljajo naša p. n. bralna društva, knjižnice in gospodi rodoljubi sploh k obilnemu pristopu. Pokažimo dejanski, da nam je mar pospeševanje hrvatsko-slovenskega edinstva! Narodna čast naša zahteva, da se med nami Slovenci pomnoži število Svetojeronimcev. — Članarino sprejemam do 1. februarja t. l. Na poznejša oglašila se ne more jemati ozir. Fran Podkrajšek, Južne železnice oficijal v Ljubljani, Resljeva cesta 24.

*** Domača umetnost.** Gospod Ivan Vavpotič je razstavil v izložbi Bambergove knjigarne pet manjših olinatih studij, in sicer štiri pokrajinske ter poprsje ciganskega dečka, G. Vavpotič ni enostranski slikar; njegove pokrajinske studije so prav ljubke slike in napravijo na gledalca bodisi glede kolorita kakor tudi tehnike prav prijeten vtis, kar je najboljši dokaz, da ima umetnik za krasoto narave odprte oči in srce. Med vsemi slikami pa nam vendar le ugaja poprsje ciganskega dečka še najbolje, kajti četudi je baš ta slika najmanjša, vendar svedoči o umetnika izredni tehniški spretnosti za take sujete. Da bo naše poročilo popolno, naj še omenimo, da so nas spravili naravnost v slabo voljo nemški napisi pod slikami. Ne vemo sicer, kdo je prozročitelj te — recimo netaktnosti, ali Bambergova knjigarne ali umetnik sam, in ako je poslednji prozročitelj tega, vemo, da je moral imeti za to poseben vzrok, kajti gospoda Vavpotiča poznamo kot rodoljuba, in ako ta vzrok iščemo med našo takozvano inteligenco, zadeli smo gotovo pravo. Zalostna resnica je namreč, da skoro vsi umotvorci naših domačih umetnikov prehajajo redno v nemško last. Da svojo trditve vsaj nekoliko podpremo z dokazom, naj omenimo, da si je pred nekoliko meseci odlični slovenski rodoljub ustanovil tam nekje na Rimski cesti razkošno lastno ognjišče. Ker je ob taki priliki poleg raznih oskar in omarič, postelj in postelje treba poskrbeti tudi duševnemu obzoru stanovalcev primernih stenskih okrasov, izbral si je dotičnik v ljubljanski umetniški galeriji pred Škofijo tudi teh v prav obilni meri. Taka dejstva morajo naši domači umetniki seveda upoštevati in zato tudi pod slikami — samonemški napisi. — V izložbi Schwentnerjeve knjigarne je razstavil R. Jakhel portret gospoda Valente, uradnika Vzajemnega podpornega društva, ki je slikan tako zopрно, da se nam ne zdi vredno izgubljati o njem preveč besed. Pravi umetnik je tudi v svoji površnosti zanimiv, kadar ga pa hoče diletant v njej posnemati, postane — smešen.

Istrijske novice.

i Neresnica govoriti je pa vendarle grdo, in naj se tega dela loti kdorkoli. Te dni smo čuli, da je idrijski Kristan rekel novega leta dan v Črnem vrhu, kako malo članov ima krščansko gospodarsko društvo v Idriji, češ, da jih je le majhna peščica. Ker pri dotičnem zborovanju nismo bili navzoči, ne moremo potrditi, ali bi si bil upal Kristan ali kdo drugi trditi kaj takega. Vsako leto je polagala javne račune zadruga, in vedno je rastle število združnikov. Tudi sedaj je udov 517, kakor poroča načelnštvo zadruga. 517 članov vendar ni majhna peščica. Da so bili združniki marivji, je razvidno tudi iz tega, da je bil promet preteklo leto znatno višji, vsled česar tudi letos ne bo izostala dividenda, ampak bo gotovo vsaj toliko, kakor lani. Veseli nas lepo napredovanje krščanskega gospodarskega društva ter le želimo vsem ljudskim zadrugam enake uspehe, in naj bi nasprotniki še tako neresnico govorili o zadržnem gibanju, ki slučajno ne izhaja iz njih tabu. Kakor upamo, presega rezervni zaklad kršč. gosp. društva že svoto 10.000 K, kar je pač lepa svota.

i Bolezen se pojavlja pri nas, sicer ne bogšvedi kako nevarna, a dovolj nadležna. Otroke in odrasle muči namreč hud kašelj. Dobro je, da ni nevaren, ampak izhaja večinoma iz nenevarnega prehlajenja sopol. Kljub temu bi nič ne škodovalo nekaj dni prenehati s šolskim poukom, namesto da se vrši malo uspešen pouk ob nerednem obiskovanju šole.

i Več je pričakoval Kristan od ustanovnega shoda katoliškega političnega društva v Idriji, kakor je naznanil v »Napreju«. Pa vendar se toliko jezi nad mladimi in starimi. Vsa koprstne vslikke očita zborovalcem, dasi jih prav blizu stoječi niso čuli. Ako se pa razen par Kristanovih pristašev vsi od kraja jezili nad Kristanovimi neslanostmi, naj se nikar ne očita, da je kdo govoril »o lačnih knapih«. Ako bi bilo na zborovanju čuti to besedo, presneto bi se bili že tam sprijeli. Torej le ne več, nego je res! Kmetje v naši okolici pa lahko sprevidijo, kako nekateri iščejo v jajcu dlake. Na vse zadnje je dobro izmisliti si kaj, ako se nič slabega ne ve.

i Podraženje mleka nekoliko ljudi vzbuja. Posebno Kristan se tudi tukaj postavlja na čelo. Zato ne moremo molčati, ampak moramo opozoriti Kristana, kdo je delal na razdor med okoliškimi kmeti in idrijskimi prebivalci. V našo občino spada tudi nekaj kmetov. Ko so nekateri teh odkrito povedali ob zadnjih občinskih volitvah, da poidejo z nami volit, rekli so Kristanovi pristaši: Dobro, potem si pa tudi poiščite kosce; delavci ne bomo šli kositi, če ne volite na socialno-demokratsko-liberalno stran. In res je neka posestnika najela nekaj pridnih Vojskarjev, da so opravili delo, ki so ga sicer rudarji. Tudi drugod so bile nagajivosti. Sedaj pa pride Kristan in govori o neporazumljenju med kmečkimi posestniki in delavstvom. Pustimo ljudem svobodo, pa se bomo najlepše razumeli.

i Zadnji »Naprej« piše, da se bije sedaj boj na Francoskem za svobodo vesti. No lepa svoboda je to, ako se društvom jemlje premoženje ter se silijo svoje delovanje prikriti proti svojim načelom. Kaj bi rekli naši socialni demokrati, ako bi jim vlada vzela njihov društveni mlin in hišo? Morda sedaj, ko imajo še tisočake dolga, bi ne bili še tako hudi, a ko bi enkrat oni vse izplačali, si odtrgali od ust vinarije, da bi društveno premoženje si osnovali brez vsacega dolga, ne vem če bi bili kaj posebno vneti za tako svobodo, ki jim krade to, za kar so oni prinesli tolike žrtve. Tudi katoličani na Francoskem so z velikimi žrtvami si ustanovili razna šolska poslopja, sirotišnice, bolnišnice in cerkve, a sedaj so jim vse porabili in cerkev odločili naj bodo v njej predstave s kinematografom. Res lepa svoboda to, za katero gospod Kristan ogreva svoje sodruga.

i »Naprej« meče pesek v oči. »Naprej« tudi piše, da je rimska kurija despotična. Kdo s silo ukazuje, kdo pravice krati, kdo je despot, to sedaj ves svet piše o Francoski. Tudi drugoverci, posebno protestantje ne morejo zatajiti svojega spoštovanja oni cerkvi, ki za svoje ideale žrtvuje vse. Celo Combes, prejšnji minister francoski pravi, da je sedanja postava za napeža in katoličane nesprejemljiva, a seveda naši socialno-demokratski voditelji, so drugih misli. Da se ljudem vrže pesek v oči je zadosti par zabavljic, a da bi se potrudili prešturirati vse postavbe in razmere, zato so oni prekomod, to da truda in kar je hujše, potem bi oni morali obsoditi svoje pristaše.

i Vera je privatna zadeva, tolikokrat povdarjajo soc. demokrati. Prav! Pustite torej katoličanom svojo vero, kaj se utikate v verske stvari, za katere niste poklicani in tudi nimate razuma. Počemu kradete ljudem njih verske ustanove, zakaj jih s kruto postavbo silite imeti drugačno vero, kakor jo hočejo imeti sami. Soc. demokrati naj posebno gledajo, da bodo vredili delavska vprašanja, na tem polju jim bo šla pšenica v klasje, a ravno na Francoskem so obetali pri volitvah, koliko se bode storilo za zavarovanje delavcev. In kaj vidimo? Pograbili so cerkveno premoženje, ž njim se je obogatil jud, ki je pod ceno vse kupil, a delavec je ostal na cedilu. Kaj kaže proračun 1907. za Francosko? Primanjkljaja 377 milijonov frankov in za delavce ne bode nič. In naš delavski list »Naprej« se še ogreva za take razmere? To imenuje svobodo? Ali bodo delavci spoznali, kako se iz njih norca dela?

Jeseniške novice.

i Občinske seje dr. Kogoj še ni sklical. On hoče biti absolutni vladar v občini. Ne bo dolgo in ljudi bo potrpežljivo minila, pa mu pridejo povedat, kaj je obljubil na svoje časti in svoje poštenje, ko je bil izvoljen za župana.

i Kako je dr. Kogoj postal župan jeseniški? Po milosti c. kr. okrajnega glavarstva v

Radovljici, ki ima v prvi vrsti na vesti sedanjne neznosne razmere v jeseniški občini. Popolnoma protipostavno je pustilo častne občane v volivnem imeniku, čeravno se je bila vložila reklamacija, ker takrat, ko je bil volivni imenik položen na ogled, ni še bilo imenovanje častnih občanov vsled pritožbe postalo pravomočno. S pomočjo častnih občanov so liberalci dosegli toliko, da sedaj lahko nagajajo in delajo seje nesklepčne. Ko je bil dr. Kogoj nepravilno izvoljen za župana, je c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici pritožbo zoper veljavnost volitve zavrglo s prav čudnim utemeljevanjem. Kdor se za to zanima, bere naj v »Občinski Upravi« z dne 20. okt. 1906 št. 22 članek »O tolmačenju §§34, 38 in 42 obč. reda«. Opozorjamo zlasti c. kr. okrajno glavarstvo v Radovljici, naj ga prebere in si nekoliko vest izpraša o svojem tedanjem postopanju, ki je v tem članku popisano. Glavarstvo se je bilo jako zavzelo za dr. Kogoj, da je postal župan — da je mogel ob otvoritvi železnice Jesenice-Trst pozdraviti prestolonaslednika kot župana. Zdaj pa vidi, da ni še vsak za župana dober, ki zna pozdravljati dostojanstvenike.

i Kandidat socialnih demokratov in liberalcev za radovljiško-tržiški okraj ob volitvah v državni zbor bo Čop iz Most pri Breznici.

i Sirotinskimi zaupniki so od sodišča v Kranjski gori imenovani za Savo tovarniški uradnik Pongratz, za Jesenice učitelj Guštin, za Hrušico Klinar Pavel, posestnik na Plavžu.

i Zanimiva obravnava Pongratz proti Fabincu se je vršila dne 10. t. m. pred sodiščem v Kranjski gori. Pongratz je tožil učitelja Fabince radi razžaljenja časti, ker ga je Fabinc dne 13. decembra 1906 javno v občinski seji na Jesenicah napadel. Pongratzove priče so bile odborniki Zabukovec, Kristijan Vilman, Anton Čebulj, Josp Klinar, Janez Krivec, Janez Debeljak, Peter Rorman, Fabinceve pa: dr. Fr. Kogoj, Jožef Vovk, Lovro Hummer (I), Janez Ferjan, Karol Višner, Matija Kobentar in Alojzij Schrey. Sodnik prebere obtožbo Fabince, katera se nekako takole glasi: Na dan 13. decembra pr. l., ko se je občinska seja pričela, je občinski svetovalec Pongratz v imenu dveh strank predlagal, da naj se občinski tajnik Lovro Hummer iz raznih razlogov iz službe kot občinski tajnik takoj odpusti. Na to je govoril prvi virilist A. Schrey, za njim občinski odbornik Fabinc. Fabinc pravi: Vsak naj poprej pred svojim pragom pomeče. Iz uradnega stališča nimamo Hummerju ničesar očitati, kakor tudi ne iz moralnega stališča. Ako bi pa kdo prišel in bi rekel (sedaj je kazal Fabinc s prstom na Hummerja, gledal pa je naravnost in srdito v Pongratza) Hummer, ti si pijanec, prešestnik, vlačugar, zakonolomec ali največja svinja v naši občini, pred katerim niso varne naše žene in hčere, potem bi jaz sam glasoval, Hummer naj se odpusti. Sodnik Fabincu: Kaj imate proti temu opomniti? Fabinc sodniku: Rabil sem res te besede, a gledal nisem v Pongratza in tudi Pongratza nisem mislil. Sodnik: Ali berete časopise »Slovenski Narod« in »Gorenjca«, ali veste kaj se tam čita o Pongratzu? Ne rečem, da ne berem tjeasem kak časopis, ne zanimam se pa za osebo Pongratza in tudi večkrat ne vem, kaj se mu očita!! —! Tudi nisem v prav nobeni zvezi z »Narodom« ne z »Gorenjcem«. Že pri prvi obravnavi so Pongratzove priče pod prisego izpovedale besede Fabince dobesedno in pritrjevale, da Fabinc nikogar drugega ni mogel misliti, ko Pongratza, kajti »Slovenski Narod« mu je očital že 7. decembra pr. l., to je nekaj dni pred imenovanjem sejo, da bo dobil Pongratz v prihodnji seji primerne »tobaka« tako, da se ne bode dolgo več veselil svoje časti kot občinski svetovalec, isti dan mu pa tudi »Narod« očita vlačugarstvo, zakonolomstvo itd. Sedaj se pa zaslišijo Fabinceve priče. Priča župan dr. Kogoj izpove pod prisego dobesedno, kakor vse druge nadaljne Fabinceve besede, da je Fabinc res rabil inkriminirane besede, a tega ni nihče mislil, da on s tem na Pongratza misli in da ga hoče žaliti. Kajti jaz kot župan ne vem prav nič slabega od Pongratza in mu ne morem nič očitati hudega. Berem pač časopise, kolikor mi ostaja časa, a ne verujem prav nič časopisom, ker časopisi vedno neresnico pišejo. (Gotovo je tu mislil »Slovenski Narod« in »Gorenjca«.) Sodnik sklene obravnavo. Fabincev zagovornik dr. Novak se še malo napihuje, in na to razglasi sodnik, dr. Jan, razsodbo s besedami, da se Fabinc popolnoma od obtožbe oprosti, ker je dovolj dokazov, da Fabinc niti Pongratza ni mislil ni, in ga tudi ni hotel razžaliti, kakor so izpovedale za — njega merodajne priče!

Vipavske novice.

i Planine g. Karola Mayerja na Nanosu. Obžalujemo, da smo priobčili o tem predmetu v 4. številki letošnjega »Slovenca« vsled napačne informacije neresnično vest. Resnici na ljubo, in da ne storimo komu kake krivice, izjavljamo, da omenjenih planin ni bil kupil g. K. Mayer sam, ampak rajni njegov brat Jožef Mayer; pač pa sedaj uživa te planine g. K. Mayer kot dedič svojega rajnega brata Jožefa. Vsekako pa je tedanji liberalni vipavski občinski odbor zakrivil, da Gradiščani niso mogli onih planin kupiti.

i Ves liberalni štab vipavski je po koncu vsled bližnjih občinskih volitev. Agitirajo na vse strani, učitelji skupaj z vpokojenim Dolencem z Razdrtega pa polnijo »Narodove« in »Notranjce« predale in blatio naše može, zlasti gg. dekana Erjavca in posestnika M. Perhava. Namen je prozoren: vzeti ljudem zaupanje do naših mož in s tem vplivati na izid občinskih volitev. Naravnost gorostasne reči očitajo g. dekanu Erjavcu, ki že petindvajseto leto požrtvovalno in nesebično deluje v Vipavi in cerkveno premoženje vzorno upravlja. Vsako leto predloži skupaj z cerkve-

vlati, kjer pri svoji strogosti niso našli doslej še nobenih nepravilnosti. Da, ravno vipavska dekanija je na glasu, da ima cerkvene račune in cerkveno premoženje v najlepšem redu! Zato pa se g. dekan gotovo ne bo ponižal, da bi se pred takimi mazači zagovarjal glede cerkvenega gospodarstva. Pametni in pošteni ljudje ga poznajo dovolj in vedo ceniti njega in njegovo delovanje. Ali pa morda želi postati cerkveni ključar kdo izmed gg.: Anton Hrovatin starejši in mlajši, Žvokelj, učitelj Mrcina itd., itd.?

i Zoper enako razdelitev gozda so se do sedaj upirali najhujši liberalni mogotci, kakor Hrovatin, Mesesnel in Žvokelj; sedaj pa pred občinskimi volitvami, ko se boje za svoje stolce, so postali naenkrat drugih misli in krošnjarijo z raznimi oklici za enako razdelitev gozda okoli naših ljudi, ki so bili še vedno za to! Nabirajte podpise za enako razdelitev pri onih, ki so bili temu vedno nasprotni, pa se bo povrnil v občino red, mir in edinstvo! Sicer pa smo radovedni, kakega mnenja bodo navedeni možje po volitvah.

i Vipavski naprednjaki so že zmagali pri občinskih volitvah in sicer v vseh treh razredih! Kdaj pa? Dne 12. januarja v 2. številki »Notranjca«. Ravno isti možje so istega dne nastavili v Vipavi drugega kaplana v osebi začasno vpokojenega M. Sušlja. Pa pravite, da so liberalci zoper farje!

i Lepo zadoščenje za vse »Narodove« napade je dobil dne 15. t. m. načelnik vipavskega gozdnega odseka za pretekli leti 1905 in 1906. M. Perhava. Ta dan so bili namreč računi gozdnega odseka za l. 1905 in 1906 pregledani in so se našli v popolnem redu, tako, da se mora gospodarstvo gozdnega odseka v primeri z oskrbovanjem trškega premoženja in ubožnega zaklada imenovati naravnost vzorno! Isto lahko potrdi g. Žvokelj, ki je bil pri pregledovanju navzoč; ali ni res gospodine?

i Svoje gospodarstvo hvalijo naši liberalci vedno po časnih, seveda, ker je papir potrpežljiv. Niso nam pa še povedali, koliko ima trg prihranjenega, kako so nekaj kronic skupaj spravili in zraven zanemarjali pašnike na Nanosu, kako imenitno so v trgu napravili ob cesti hodnik in izpeljali kanalizacijo! Slednjič pa še nova ubožna hiša — v znanem špitalu, ki najbolj jasno kaže o usmiljenih srcih naših liberalcev, ko gre za njihov prid.

i Narodovi poštenjaki. Ko so se predzadnjo dobo v Vipavi vršile občinske volitve, je bil pozvan k vojaškemu vajam tudi naš pristaš M. Perhava, ki je volil v 2. razredu. Ker je dolgo bolehal na protinu, je za trdno upal, da se mu vojaških vaj ne bo treba udeležiti, ampak da se bo povrnil domov in se lahko volitev udeleži. Ko je to zvedel tedanji župan A. Hrovatin, star., je brzojavil domobranskemu poveljstvu v Ljubljano približno: »Domobramovcem M. Perhava dojde k vojaškim vajam; ker pa svojo bolezen simulira, naj se tam obdrži, posebno ker so sedaj občinske volitve: ljudstvo se zgraža nad tem klerikalnim agitatorjem.« In v resnici je bil M. Perhava tako bolan, da so častniki sami to izprevideli in ga dali v pisarno, domov ga pa niso pustili, ker se je stvar preiskovala. Nekaj podobnega se je zgodilo z g. Iv. Možetom v Vipavi. Ali vam je to še v spominu, »Narodovi« poštenjaki?

i Katoliško politično društvo je nedavno vložilo rekurz na okrajno glavarstvo v Postojni. Skoraj istočasno sta bila razporejena volivna imenika za občinske volitve na Slapu in v Vipavi. Zapazilo pa se je, da je slapenska posojilnica vpisana na Slapu med volivci prvega razreda in ob enem v Vipavi v II. razredu. Ker je to gotovo nepravilno in ob enem nemogoče, se je vložila pritožba; radovedni smo na rešitev.

i Obrekovanja »Slovenskega Naroda«. Ker se bližajo v Vipavi občinske volitve, in tudi mi rok križem ne držimo, je »Slov. Narod« v svoji 4. številki letošnjega leta napadel med drugimi tudi podpisane, češ, da je vipavsko občino že za mnogo oškodoval. Dopisnik moje delovanje gotovo meri z mero, ki jo je povzel po svojem lastnem »zaslužnem« delovanju, ter posamezna dejstva nalašč zavija in pači, samo da bi ljudi preslepil in na svoje limanice ujel. Pred vsem nisem jaz kriv večjih občinskih doklad, ki bi jih povzročale povisane podpore ubožnim: saj ne sediva sama z gospodom dekanom M. Erjavcem v ubožnem odseku, ampak tudi gg. I. Dekleva in I. Ferjančič, ki gotovo nista najina somišljenika. Tudi ne dobi navedena N. Petrič letne podpore 360 kron za svojo osebo, ampak jo dobe predvsem njeni otroci; neresnična je tudi trditev, da bi bila ona za vsako delo še popolnoma sposobna. In brezdvomno sem tudi jaz za one občinske doklade, ki so v resnici potrebne, vedno pa bom zoper nepotrebne stroške, kamor gotovo spada tudi nakup ponesrečenega špitala. Samo ta zadnji slučaj dokazuje dovolj jasno slabo gospodarstvo z občinskim premoženjem, ne da bi našteval drugih dokazov! Popolnoma umljivo mi je, da sem kot načelnik gozdnega odseka Hrovatinu star. in njegovim somišljenikom hud trn v peti. Saj je ta poštenjak že nastopil proti meni celo s posebnim načinom uradne oblasti kar mu je bilo svoj čas sodnijsko dokazano. Računi gozdnega odseka so bili vsako leto razpoloženi razun lanske leto, ko izvoljeni pregledovalci računov istih niso pregledali do meseca julija. Kmalu po pregledu pa sem sklical sejo gozdnega odseka, pri kateri so manjkali trije odborniki, na kar se je odobrenje računa odložilo za prihodnjo sejo. Predno pa se je ta mogla vršiti, je ves gozdni odsek odstopil, ker se je hotelo njegovo gospodarienje popolnoma omejiti. Tudi ni res, da bi bil kdo kaj od viharja podrtega ali poškodovanega lesa na svojo roko izvažal in prodal, ker se ves dotični les — blizu 200 dreves — nahaja še sedaj v gozdu! Pač pa sva z dovoljenjem in vednostjo gozdnega odseka M. Petkovšek in jaz v zgodnji spomladi

izvozila več od strele poškodovanih dreves in to za tako nizko vozno, da bi noben voznik tega za to ceno ne prevzel. Vselej pa, kadar se je imela kaka prodaja oziroma javna dražba lesa vršiti, je bilo to po občinskem slugi pred cerkvijo oklicano, in vselej sta bila najmanj po dva odbornika navzoča. To vse lahko potrdi gospod Karel Mayer sam, ki je minolo leto poleg Fr. Premrla na dražbi največ lesa kupil; le nekoliko sem ga kupil tudi jaz. Svobodno pa je bilo vsakemu se dražbe udeležiti in les kupiti. Isti gospod K. Mayer tudi lahko potrdi, da je bilo govorjenje o tem, da bi se odkupili, ne pa podkupili oni, ki so se upirali enaki razdelitvi gozda, čemur bi nihče ne mogel nasprotovati; v tem bi tudi ne bilo nič nepravilnega, pač pa ustreženo okoli 300 gozdnim upravičencem in njihovih želji po enaki razdelitvi gozda, če bi se na omenjeni način doseglo sporazumljenje. Gotovo tudi ne bo neznanu našemu somišljeniku gospodu K. Mayerju, da sem se jaz največ trudil za hitro razdelitev gozda; nasprotovali pa so mi najbolj ravno možje kakor Hrovatin, Mesesnel, Žvokelj in drugi nesebičnejši, ki so razdelitev gozda vedno zavlačevali s svojo zahtevo po večjih deležih! Zadnji čas so baje svoje mnenje spremenili, ker jim voda v grlo teče! Končno moram izjaviti, da sem bil vedno proti nakupu špitala, razun takrat, ko se je prvič o tem glasovalo. Nikari ne govorite o kakem soglasnem sklepu občinskega odbora: javna tajnost je, da bi večina odbornikov rada videla, da bi se omenjena kupčija ne bila izvršila, a nimajo poguma nastopiti proti gotovim mogotcem; in še nedavno sem bil od moža vaše stranke naprošen, pri seji izprožiti misel, da naj se tista kupčija razdere. Ko pa se je vršila seja zdravstvenega odseka in se je bilo pogoditi za kupno ceno, sem bil tri dni v Ljubljani in se seje nisem mogel udeležiti. Sicer pa je gospod K. Mayer kot načelnik zdravstvenega odseka pozneje izjavil, da bi se manjša kupnina itak ne bila mogla doseči; in gospod Anton Hrovatin ml. je bil pri tisti seji tudi navzoč, naj bi se bil pa on potegnil za popust pri kupni ceni: gotovo ima pri svojih somišljenikih več upliva kakor jaz! — Ves dopis v »Narodu« ima le namen, uplatiti na volilce III. razreda občine Vipava in mi vzeti zaupanje, ki ga uživam kot načelnik gozdnega odseka. Volivni imenik za občinske volitve sestavljate sami, zato ste zmagovali pri občinskih volitvah! Na gozdne upravičence pa hočete uplatiti z neresnico! — Vipava, meseca januarja 1907. — B. M. Perhava.

Tržiške novice.

i Doigo že niste slišali ničesar iz našega gorskega zakotja. Gotovo že mislite, da smo največji zaspanci kranjske dežele, ali pa so nas gore zasule ali so nas Nemci pojedli. No, veste, mi Tržiščani smo bolj skromni ljudje, zato ne obesimo vsake malenkosti takoj na veliki zvon. — Pa sami svoji smo tudi, ker nimamo posebnega »verkerja« z zunanjim svetom. Kadar bo začela železnica sopihati po našem jarku, se bomo v tem oziru poboljšali. — »Kaj novega pri vas?« nas vprašate. Vse gre po starem »glajzu«, kakor pravi Pepe iz Kudeluga. — Še zmirom se kadi iz Ponceljnovega dimnika, gost in črn dim, ter pokriva kakor žalni pajčolan naš grad, ki žaluje po svojem gospodarju, ki je šel z pticami selivkami v južne kraje. Redno čuješ zamolklo tuljenje iz tovarn, ki se ti zdi, kakor žalostno dihanje iz izmučenih delavskih prsi.

i Društve poln je trg Tržič. — 23. reci trindvajset, društve je v Tržiču. — Pa naj kdo poreče, da smo Tržiščani zaspani, da nimamo smisla za organizacijo! — No, resnici na ljubo moram pa reči, da večina teh društev spi spanje pravičnega. — K večjemu da se vzdramijo za kako veselico, kakega izobraževalnega momenta niso — s častnim izjemami. — Taka izjema naprimer je naše Jožefovo društvo. To društvo je — to mu mora vsakdo priznati — še zmirom ognjišče prave izobrazbe. Tako smo imeli zadnje nedelje preteklega leta zopet zelo zanimivo predavanje. Predaval je Fran Zajc »o zgodovini naše ustave«. Pojasnil nam je kratko in precizno pojmi države. Prešel je potem na oblike raznih držav. Najbolj očitni znak modernih držav je ustava, ki zajamči ljudstvu sodenovanje pri zakonodaji. Med ustavne države spada tudi naša država. Naša ustava je mlada, zato je ljudstvo ne pozna dobro in se zanjo tudi posebno ne zanima. Na kratko je predavatelj potem začrtal glavne momente v razvoju naše ustave. Omenil je tudi važno spremembo volivnega reda, ki postane v kratkem zakon, po katerem se bo ustavna ideja izpopolnila. Po tej postavi bo dobilo ljudstvo šele res važno besedo pri zakonodajstvu ter prišlo do svojih ustavnih pravic, med tem, ko so bili doslej le nekateri krogi deležni ustavnih dobrot. Zdaj se bo začelo še le ljudstvo zanimati za tako hvalisano ustavo ter si bo znalo tudi priboriti tiste pravice, ki mu gredo. Tako bo ustava služila splošnosti, ne pa samo nekaterim slojem in tako se bo državna ideja demokratizirala, in s to demokracijo bo stopila naša država prerojena in pomlajena po čilih, mladih, za ljudski blagor navdušenih silah na svetovni oder. — Predavanje nam je v resnici ugajalo, ker je bilo praktično in za sedanje razmere tudi res aktualno. V kratkem se priredi zopet predavanje in sicer »o zgodovini in stremljenju raznih strank.« — Tako vidite, gospod uradnik, da pri nas vendar še vse ne spi, ampak, da se dela, če tudi ne tako hrupno kakor drugod. Društvo sv. Jožefa je v resnici še vedno gorko ognjišče ljudske izobrazbe, ki po predavanjih, soc. kurzij, s petjem, igrami, lepo knjižnico in z množino časnikov širi luč izobrazbe in napredka med ljudske sloje. — Zato naj se vsakdo, ki ima kaj smisla za izobrazbo in napredek, radovoljno oklene tega našega društva, ki obhaja letos desetletnico svojega plodovitega de-

lovanja. Zlasti našo mladino, naše mladeniče opozarjamo na to društvo, kjer bodo našli varno zavetje in studenec napredka. Zato pristopite množično v to društvo. Tržiški mladeniči, in videli boste, da vam ne bode žal. — Lepo napreduje tudi čevljarstvo strokovno društvo. Lastno godbo na lok že ima, ki lepo uspeva. Knjižnica tudi lepo napreduje ter širi prosveto med člane. Prav je tako! Naprej do lepih uspehov! V organizaciji je edina rešitev sedanje socialne krize, in organizaciji upanje do boljših razmer.

t Letos bodo tudi gotovo volitve za našo občino. — Občinske volitve so važna reč, posebno za naš Tržič, kjer preti nemška povodenj, v kateri lahko vtone slovenski živelj. Zato opozarjamo vse naše domoljube, ki jim je kaj mar slovenski jezik in slovenski rod, da se začnejo že zgodaj zanimati za to velevažno vprašanje, da stopijo pripravljeni na volišče ter rešijo, kar se da še rešiti, da ne bo prepozno. Narod, ki se ne bori za svoje pravice, ki nima nobenega narodnega ponosa, ni vreden, da živi. — Pravica trja: »Vsakemu svoje!« Tržič je slovenski, zato naj bo tudi občinski zastop slovenski, ne pa orodje tujih kapitalstov in domačih nemškutarjev, katerim še danes ni zasijalo blago solnce slovenske narodnosti. Zlasti tržiško delavstvo naj poseže tudi vmes, ter si pribori tudi v občinskem zastopu upravičeno besedo, da bo poslalo v občinski odbor moške, ki imajo tudi kaj srca za nje in ki bodo zanje tudi kaj storili in ki ne bodo kimavci tržiških magnatov.

t Občinska blagajna mora biti že precej suha, ker se je povišal pasji davek od 3 na 5 K. Pasje mrcine so postale za sedanje občine res važen faktor, h kateremu se zateka joletične občinske blagajne. — Od vsakega »kužka« bo treba plačati 5 K, in koliko kužkov je v Tržiču, ki niso vredni 5 K! — Se pasja mesnica naj se ustanovi, da bodo tiste kužke, za katere ne bodo hoteli nekateri plačati, klali in prodajali. Mogoče se bo dobro obneslo. Na Nemškem jih že imajo in »kšeft« menda prav dobro gre! — Dober tek!

t V nedeljo, dne 27. jan. t. l. se vrši občni zbor slov. katol. izobraževalnega društva sv. Jožefa s sledečim vsposredom: 1. Poročilo predsednika, 2. poročilo blagajnika, 3. poročilo knjižničarja, 4. poročilo nadzornikov, 5. poročilo letnega računa, 6. volitev odbora a) za društvo, b) za bolniški sklad, 7. slučajnosti.

VOLIVNA REFORMA.

Dunaj, 18. januarja. Komisija gosposke zbornice je sprejela zakon v varstvo volivne svobode, kakor ga je sklenila poslanska zbornica.

AGRARCI IN DRŽAVNI ZBOR.

Zgornjeavstrijski deželni glavar dr. Ebenhoch priobčuje članek, v katerem razpravlja o vplivu kmečkih zastopnikov v bodočem ljudskem državnozbornem zastopstvu. Izvaja: V novi zbornici bodo prevladovali agrarci. Razven 15 do 30 agrarnih poslancev, ki ne bodo pripadali političnim strankam, bodo imele tudi politične stranke jako veliko agrarnih poslancev. V združenih krščanskih strankah bodo imele po večini agrarni značaj, ravno tako Jugoslovani in Poljaki. Mnogo agrarcev bo tudi v češkem klubu. Skrb za avstrijski kmečki stan bo vodila prihodnjo zbornico. Industrija in pa trgovina zato ne bosta žalovali, ker se bosta združili s kmetijstvom v harmonično celoto. Pametnim in previdnim agrarcem je dobro znano, da na blagostanje in napredek kmečkega stanu vplivata napredna industrija in trgovina. A prenehati se mora, da se gleda na vsako zadevo z industrijskimi očali. Razni kmečki programi obsegajo pred vsem zahtevo, da se kmetijstvo zopet rentira. Zato so potrebne melioracije in organizacije, kar pa stane mnogo denarja. Vlada bo zahtevala velike kredite. Zbornica jih bo morala dovoliti. Kraj, ki se zdaj komaj in slabo prežive z žitom, se morajo otvoriti živino-reji, ki proizvajajo za mesta mleko, meso, surovo maslo, sir. Razpečevanje kmečkih pridelkov se mora boljše organizirati in prodaja se mora vršiti po trgovskih načelih. V doglednem času se na ta način konča draginja mesa. Vlado stremljenje glede na varstvo in na ponovitev planinskih pašnikov se mora razširiti in popolnoma ločiti od zastarelih naziranj, češ, da je škodljiva planinska paša gozdom in pa lovu. Lovske postave morajo soglašati s koristmi poljedelstva. Gozdni erar ne sme ostati država v državi, marveč mora služiti splošnosti. Erarni gozdi ne smejo služiti v prvi vrsti lukrativni trgovini, marveč koristim poljedelstva in domače lesne industrije. Pomanjkanje poslov se mora urediti tako, da se omeji beg z dežele po raznih zavarovalnicah za kmečke posle in dinarje, po dveletni vojaški dobi, vojaških dopustih ob žetvi, z ureditvijo posredovanja služb na deželi itd. Rešiti se mora vprašanje o razbremenitvi kmečkih dolgov. Trgovinska politika se mora vedno bolj izpremeniti v agrarno politiko in nikdar se ne sme naša goveja živina izročiti inozemski konkurenci. V modernem smislu se mora prenosovati solstvo na kmetih. Potrebno je, da se uredi hudourniki in reke in se v tem oziru razbreme dežele in občine. Tarifna železniška politika mora postati agrarna. Pošta, brzojav in telefon mora končno opustiti kramarski duh, ki diskreditira Avstrijo pred vsem svetom. Država mora pospeševati deželne hipotekarne zavarove in pa rafajzovke. Deželni zbori morajo dobiti glede na agrarna vprašanja več pravic in državnih sredstev. Pred vsem se mora država ozirati na planinskega kmeta. Varstvo hribovcu, gozdarju in gozdar-skim hlapcem, ki so mnogokrat kajžarji.

PROGRAM ZA PARLAMENTARNO DELO.

V konferenci klubovih načelnikov se je sklenil sledeči program, ki naj se še do konca parlamentarnega zasedanja reši: 19. t. m. uradniške predloge in kongrua, ravnotako še 21. 22. t. m., torek in 23., v sredo naj pridejo na vrsto zakon o vojaških novincih, vojaškem kreditu in pokojninah za vojaške vdove in sirote. V četrtek in petek Lloydova pogodba in dalmatinska parobrodna predloga. Zadnja seja naj bi bila v soboto ali pa morebiti še v ponedeljek. Konferenca načelnikov namerava pozvati poslance, naj v zbornici pri razpravah govorijo kolikor mogoče malo, posebno pri stvareh, ki so že zdavna premlele. Nekateri poslanci govorijo namreč v zbornici, kakor da bi bili pred svojimi volilci ter jih hoteli pridobiti zase. Tako se vse razprave zavlečejo.

ZAKONSKI »REFORMATORJI« OD-SLOVLJENI.

Deputacija poimenu katoliških zakonsko ločenih je bila 18. t. m. pri ministrskem predsedniku. Načelnik Riederer je rotli Becka s sledečimi besedami: »Ekscelenca! Gre se za stvar, ki zadeva 200.000 (!) lojalnih katoliških državljanov«, tudi načelnica Leopoldina Poklitov je prosila ministrskega predsednika, naj vlada še v tem zasedanju izvede reformo zakona, da se bodo ločeni lahko vdrgli poročili. Ministrski predsednik je izjavil, da je popolnoma nemogoče, to vprašanje v tem zasedanju spraviti na dnevni red. Če se bo dalo, bo vlada uveljavila zgolj nekaj mednarodnih haških konvencij glede zakona.

KONCENTRACIJA ČEŠKIH STRANK PONE-SREČENA.

»Venkov«, glasilo čeških agrarcev, izjavlja, da češki agrarci ne pristopijo k koncentraciji čeških strank, ampak bodo pri volitvah samostojno nastopili. »Venkov« izjavlja, da agrarci ne pristopijo taki koncentraciji, ki ima samo namen, zagotoviti gotovim ljudem mandate.

URADNIŠKI ZAKONI V PRORAČUNSKEM ODSEKU.

Proračunski odsek je sprejel vladno predlogo, ki izboljša plače profesorjem s sledečimi dodatnimi predlogi: Razun prejšnjih priboljškov za vseučiliške profesorje se je pri srednješolskih profesorjih nekoliko izpremenila določba, ki zahteva za vračunavanje suplentske službene dobe v kvinkvenije gotovo število učnih ur; pri določbah o učiteljskem učnem osebu se je sprejel dodatni predlog, naj bodo učitelji telovadbe na drugih srednjih šolah povsem enaki, kar se tiče plače in povišanja v višji činovni razred. Učitelji godbe na učiteljskih in učitelji na državnih ljudskih šolah naj se postavijo glede na plačo in avanzmá na isto stopnjo kot učiteljski učitelji. Drugo je ostalo neizpremenjeno. Poročevalec za plenum je poslanec Skene. Nato je finančni minister Korytovski pojasnil, kako bo vlada porabila 11 milijonov, ki ji ostanejo za državne uslužben-ce. Za te se poleg Dunaja uvedejo štiri krajevni razredi na podlagi števila prebivalstva. Vrhtega se bodo letne plače na Dunaju in v ostalih štirih krajevnih razredih pisarniškim uslužbencom povišalo na 80, uslužbenkam na 60 kron. Pisarniški pomožni delavci dobijo na Dunaju 50 vinarjev na dan več, v novem prvem krajevnem razredu 60 vin., v drugem 40 vin., v tretjem in četrtem 30 vin., več. Poštni oficijanti in oicijantije dobijo v prvem krajevnem razredu na leto po 80, oziroma 60 kron več, tudi krajevne doklade poštarjev se zvišajo v vsakem krajevnem razredu povprečno za 80 K Poštnim ekspedijentom se zviša letna plača na 50, pomožnim mehanikom na 80 do 100 kron. Davčni eksekutorji dobijo na leto 80 kron več. Konečno je finančni minister izjavil, da upa, da zvišanje uradniških plač ne bo zahtevalo povišanja indirektnih in uvedbe novih davkov.

DALMATINSKO PAROBRODSTVO.

Pododsek proračunskega odseka je sklenil, naj se da vladi na razpolago 1.800.000 K, da uredi dalmatinsko parobrodstvo, kakor hoče; ali naj sama prevzame paroplovbo v lastni režiji ali pa naj pooblasti drugo parobrodno društvo in mu zagotovi letne podpore.

DVE KADETNI ŠOLI RAZPUŠČENI.

Cesar je dovolil, da ponehata infanterijska kadetna šola v Trstu in topniška kadetna šola na Dunaju.

OGRSKE ZADEVE.

Justični minister Polonyi bo 19. t. m. v poslanski zbornici, ko bo predložil pravosodni proračun, razjasnil svojo zadevo z bivšim budimpeštanskim županom Halmosom ter potem vložil proti Halmosu tožbo. Večina neodvisne stranke je skrajno ogrčena na ministra za notranje zadeve, grofa Andrassyja, ker je Polonyja prisilil, da je tožil Halmosa. Andrassy je izjavil, da bi bil to storil tudi, če bi se bilo šlo za lastnega sina. — V neodvisni stranki je zopet mali spor. Gabriel Ugron in Zoltan Lengyel se javno po listih obdelujeta ter drug drugemu priporočata, naj odstopi iz stranke.

FRANCOSKI ŠKOFJE PAPEŽU.

Francoski škofje, zbrani na konferenci poleg Pariza, poudarjajo v svoji adresi na papeža svoje popolno soglasje s svetim očetom, ki je obsodil verska društva, kakor jih zahteva postava od 1905 in ostale naredbe Briandove. Škofje protestirajo soglasno s sv. očetom proti nasilju vlade ter izjavljajo, da je verski mir mogoč le tedaj, ako vlada spoštuje in pripozna cerkveno hierarhijo, nedotakljivost cerkvenega premoženja in resnično svo-

bodo. Škofje se zahvaljujejo svetemu očetu za pohvalo, katero so sprejeli od papeža in energično protestujejo proti sumničanju, da papež dela vsled vpliva tujih moči in da mu je francoski episkopat pokoren bolj vsled discipline, kot iz prepričanja.

RUSIJA.

Ropi in napadi. Varšava, 18. jan. 30 roparjev je napadlo postajo Rejowiec na vislški železnici, razgnalo postajo z dinamitom ter oropalo blagajno za 6000 rubljev.

Grodno, 18. januarja. Na nekem prostoru v valkovskem okrožju pri Grodnu, kjer je leta 1863 bila sezidana katoliška cerkev, pozneje pa zapuščena, zida vlada pravoslavno cerkev. Ko so vojaki včeraj spremljali dovoz kamena za zgradbo, je nad tisoč katoliških kmetov transport napadlo. Razvil se je boj, pri katerem je bilo šest napadalcev ubitih, sedem pa ranjenih.

VSEUČILIŠČE V SOFIJI ZAPRTO.

Ker so socialistični vseučiliščniki pri otvoritvi novega bolgarskega narodnega gledišča proti knezu demonstrirali, je moral odstopiti naučni minister Šišmanov, ker je baje najbolj kriv, da se med mladino širi socializem. Vrhtega je zaradi demonstracije vseučilišče za kaznen zaprto za šest mesecev. Vsi profesorji in dekani so odpuščeni iz službe.

PRIJATELJSTVO MED RUSIJO IN BOLGARIJO.

Car je 16. t. m. z izredno slovesnostjo sprejel bolgarskega ministra za zunanje zadeve dr. Stančeva v Carskem Selu. Stančev se je peljal po Rusiji v ruskem dvornem vaku. Car je Stančeva odlikoval z redom »belega orla«. Isti dan je car tudi sprejel novega bolgarskega poslanika v Peterburgu, generala Paprikova. Car je odlikoval bolgarskega kneza Ferdinanda z briljantnim redom »Andreja Prvo-zvanega«. To dokazuje izredno prijateljstvo med obema državama, ki je vzlic nekaterim vznemirljivim vestem iz zadnjega časa trdno.

JAPONSKO OBOROŽEVANJE.

»Matin« javlja: V vojni arzenalih japonskega mikada dela 50.000 ljudi, v ladjedelnici v Kure 85.000 mehanikov. Gradijo se štiri nove velike bojne ladje (»Satsuma« in »Aki«, vsaka po 19.000 ton, torej največje ladje na svetu, »Katori« in »Kashoma«, vsaka po 16.500 ton), osem oklopnih križaric in deset manjših križark. Te ladje bodo tvorile dve novi eskadri, najmočnejši in najhitrejši na svetu, kakor javljajo službeni listi. Parlament je dovolil 100 milijonov jenov za mornarico. Tri četrtnine materiala za nove ladje je Japonska naročila na Angleškem, da se maščuje nad Nemčijo, ki je v rusko-japonski vojski simpatizirala z Rusi.

NEMŠKI KATOLIKI

so priredili 29. decembra m. m. v Frankfurtu sestanek, na katerem so se posvetovali glede priprave za 54. občni zbor, ki se bo vršil prihodnje leto v Würzburgu. Istotako so sklenili romati v Rim v proslavo petdesetletnice mašništva svetega očeta, ki se bo vršila 18. septembra 1908. Romati so sklenili spomladi leta 1908.

Dnevne novice.

+ **V informacijo.** Tržaška »Edinost« je sporočila iz Ljubljane, da je kandidat narodno-napredne stranke za Ljubljano dr. Triller, nekateri se upirajo tej kandidaturi in hočejo Ivana Hribarja, zopet tretja struja pa hoče naj bi ostal poslanec za Ljubljano dr. Ivan Tavčar.

Včeraj zvečer so sklicali v malo dvorano »Mestnega doma« na posvetovanje liberalni meščanski agitacijski odsek. Že zadnjič so vabili k taki seji, pa ni bilo skoro nikogar blizu. Zvest somišljenik narodno - napredne stranke nam je poslal naslednjo tiskano »feh-tarijo«:

Velemenjeni gospod zaupnik!

Po organizacijskem statutu narodno-napredne stranke, sklenjenem na zaupnem shodu dne 15. novembra t. l. se ima za denarne potrebe stranke s pomočjo zaupnih mož z darovi in zbirkami nabirati za »Narodni sklad«. Krepek narodni sklad poleg čvrste organizacije je poglavitni pogoj uspešnega razvoja in delovanja stranke in le-tega nam je treba sedaj bolj, kakor kdaj prej, ko se je izročila Kranjska po novem volilnem redu docela klerikalni nadvladi. Da se ubranimo navalom, katerim se neizogibno bližamo, in da čimprej ustvarimo ugodnejši politični položaj v deželi, se ne smemo strašiti tudi malih denarnih žrtve, da si zložimo sredstva tako za tekoče potrebe stranke, kakor tudi za izvanredne slučaje. Ne dvomimo, da se to posreči, če stori vsak somišljenik po svojih razmerah svojo dolžnost. Prosimo toraj, da na priloženi »seznam« zapišete somišljenike, od katerih se je nadejati mesečnih doneskov, jih povabite na prispevanje in vpo-slihte nabrane doneske po priloženi položnici na »Narodni sklad«, seznam na na gospoda Iv. Kneza, veletržca v Ljubljani. Doneski se prijavijo v »Slov. Narod«. Položnica in seznam se vam vsak mesec dopošlje. Če bi želeli posamezniki vplačevati svoje prispevke v polletnih ali letnih doneskih, blagovolite to na seznamu opomniti. — Odsek za finančne stvari.

Stavimo, da tudi ta »feh-tarija« Plantanu in Ferjančiču mandatov ne reši.

»Notranjec« piše, da namerava kandidirati pri prihodnjih volitvah tudi gospod dr. Evgen

Lampe. — Kakor se vidi, vedo o kandidaturah liberalni listi mnogo več, nego mi.

+ **Uradniške plače v Ljubljani.** Z Dunaja: Danes teden je poslanec Žitnik v proračunskem odseku poslanske zbornice predlagal resolucijo, naj se stolno mesto Ljubljana uvrsti v II. razred aktivitetnih doklad. Utemeljeval je to z izredno draginjo v Ljubljani in z dejstvom, da šteje Ljubljana že danes skoraj 40.000 prebivalcev, kolikor jih zakon določa za II. razred. Besedilo zakona pa bi se moralo tolmačiti tako, da se Ljubljana pomakne v II. razred šele po bodočem ljudskem štetju, torej čez tri leta. Resolucija je bila sprejeta brez ugovora. Sinoči pa se je hudoval v odseku poslanec dr. Steinwender, zakaj naj bi veljala izjema samo za Ljubljano. To pa ni res. Vlada sme že v smislu zakona posamezne kraje uvrstiti v višji razred. Na vprašanje poslanca Žitnika, kedaj se Ljubljana pomakne v II. razred vsled resolucije, je odgovoril finančni minister dr. pl. Korytowski: »Ko bode zakon potrjen, dobi deželna vlada kranjska naloga, da se izjavi o resoluciji. Ako bode odgovor deželne vlade ugoden, stopi Ljubljana isti dan v II. razred, ko se uveljavi zakon, torej 1. aprila 1907.« — Brez dvoma pa bode deželna vlada poročala ugodno.

+ **Uradniške plače.** Danes teden je »Narod« z največjim bobnom oznanjal svetu, da se morajo uradniki zahvaliti samo liberalni trojici dr. Tavčarju, dr. Ferjančiču in Plantanu, ako že s 1. aprilom dobe višje plače. Ti trije so se usmili uradnikov, umaknili svoje nujne predloge ter s težavo pogovorili tudi češke radikale, da umaknejo svoje nujne predloge, s katerimi je bil založen dnevni red, torej tudi uradniške plače. »Narod« je končal svojo prismojajo z besedami: »Upamo, da gospodje uradniki pri bodočih volitvah na to ne bodo pozabili.« Večje budalosti »Narod« že davno ni zapisal na račun potrpežljivih svojih bravcev. Prvič je dr. Tavčar umaknil vse svoje nujne predloge, preden je vlada sploh predložila predlogi o uradniških plačah. Pisal je namreč iz Ljubljane še pred 9. januarjem pisarni poslanske zbornice, da umakne predloge, ker se mu je gotovo zdelo preneumno, da bi se trudil z govori in tratil čas, ko je bila volivna preosnova že gotova. Sicer pa je »Narod« sam priznal, pišoč: »Obstrukcija bi bila izdatno zavlekla razprave, preprečiti »numerus clausus« pa nikakor ni mogla do-
V treh zaporednih nočnih sejah bi bili vsi nujni predlogi odpravljeni.« Lisiak je videl kisló grozdje previsoko in si šteje v čast, ker ga ni mogel odnesti. »Narod« kaže največjo brezstidnost dotičnega pisca, ki je zmazal minolo sredo v »Narodu« nesramen napad na poslanca Korošca in Žitnika. Naduti dedec trdi namreč, da sta imenovana poslanca v imenu svojega kluba (!) zahtevala (!) od čeških radikalcev, naj jima povedo, če so res vplivali nanje slovenski liberalci v prilog uradniških plač itd. Z ozirom na to se nam poroča z Dunaja: »Poslanec Plantan vedno išče konja v dolini, kjer ga ni. Poslanca Žitnik in Korošec nista niti v imenu kluba, niti zahtevala pojasnila od čeških radikalcev. Češki radikali »inkvizitorjema« niso pretili z branci niti z umazanimi curjumi, ker so mnogo dostojnejši nego »Narodov« mazač, ki se kakor sraka šopiri s pavovim perjem. Poslanec Žitnik je pač vprašal poslanca Choca in dr. Sobotko, ali so res šele na prošnjo slovenskih naprednjakov umaknili svoje nujne predloge. To sta potrdila oba in razgovor je bil končan. Čemu torej »Narod« sedaj maha z loparjem okoli sebe, je češkim poslancem nerazumljivo, ker se zavedajo, da bi vsi nujni predlogi ne preprečili tega, kar je moralo priti. Jasno pa je nam, ker poznamo zavratno politiko svojih političnih protivnikov. — Pripomnim še, da je finančni odsek v četrtek zvečer odobril načrt glede na uradniške, nocoj pa profesor-ske plače z nekaterimi izpremembami. Jutri, v soboto, prideta oba načrta nujnim potem, na dnevni red in bodeta rešena bržčas v ponedeljek. Za to točko pride na vrsto kongrua.

+ **Poučni tečaj »Združne zveze«** je sklenil dr. Krek danes opoldne. V petek popoldne so si ogledali udeleženci pod vodstvom me-karskega nadzornika Legvarta vzorno ureje-ne hleve in svinjake v Marianišču. Soglasna je hvaležnost za to prireditve. Izpit danes popoldne je pokazal, da so se res mnogo naučili. Poučevala sta v knjigovodstvu revizorja Pele in Dodič.

+ **Česa treba obrtnikom?** Pod tem naslovom priobčil je »Slov. Narod« dne 17. t. m. članek in se pobahal da je iz obrtnih krogov. Poznamo te »obrtne kroge« po dolgočasnih vesteh, katere pišejo v »Narod«. Možiček pravi da hočejo ljudje v kalni vodi ribariti in da hočejo obrtnike spraviti v zmote in napačne pojme. Verujemo da mu ni prav ako se prično obrtniki gibati in bolj brigati za javne stvari. Zatorej je bolje, da obrtniki ostanejo kakor so bili, nič naj se ne briga — drugače bo nekoliko manj upanja. Posebno pa mu ni všeč, da bi se obrtniki politično organizirali, kakor so se vsi drugi stanov. Verujemo! Možiček bi se rad povspel do nekega »voditelja« pa mu manjka »šlagerperle« če drugod ne, pa vsaj v trgovski zbornici. Potem pa navaja, da imajo ravno obrtniki in trgovci organizacijo, ki ima velik pomen in vpliv, kjer lahko jasno in tako, da sliši vsa dežela in vlada, zastopamo svoje koristi. Ta organizacija je — trgovska in obrtniška zbornica, vsklika koncem članka. Mo-žiček je res naiven, ako misli, da obrtniki ne-vejo kaka organizacija je trgovska in obrtna zbornica! Še bolj je pa znan vpliv trgovske in obrtne zbornice. Ali možiček ne ve, da se zbornica vedno povprašuje samo za mnenja. Potem pa nadaljuje možiček s solzami v očeh,

da imajo sedaj obrtniki in trgovci dva deželna poslanca ki jih voli trgovska in obrtna zbornica v deželni zbor. To je res, vendar kakšne poslanke je ravno naša trgovska in obrtna zbornica večinoma volila? Samo take, ki so drugod propadli. Torej je bila naša obrtna zbornica vedno pribežališče revnim propadlim liberalnim kandidatom. In tudi sedanjih eden poslancev advokat je bil izvoljen od obrtniške zbornice, ko je propadel v Idriji. Torej naša obrtna in trgovska zbornica je popolnoma redna rezervna naših liberalcev, ako propade liberelec drugod, potem ga že reši zbornica. Možeček pohvali tudi našo trgovsko in obrtno zbornico, češ, da je z veseljem izvedel da pripravljajo obrtni pospeševalni zavod. Revez ali ne ve da smo ravno mi Kranjci zadnji v tem oziru? Ali ne ve, da imajo drugod po vseh kronovinah take pospeševalne zavode? Potem pa je možeček pogrel staro frazo, da so »klerikalci« uničili nekaj cvetočo knjigoveško obrt v Ljubljani. No ravno te dni smo čitali da so liberalci pričeli s knjigarno. Radovedni smo, kje se bo vezalo. Sploh pa knjigoveška obrt ni propadla, eden knjigovezov si je celo pred kratkim sezidal tovarno. Možeček naj najprej pove gospodi okoli »Naroda« da prično dosledno oddajati dela slovenskim obrtnikom. Imamo veliko dokazov v rokah kako in komu liberalci oddajajo razna dela. Ali hočete imena? Da je strokovna izobrazba potrebna, o tem soglašamo z možečkom. Vsaj vsi naši obrtniki se trudijo da to vsak po svoji moči doseže. In tudi na zadnjem shodu »Obrambene zveze« se je to trdilo. Od trgovinske in obrtne zbornice pa dobro vedo obrtniki kaj imajo pričakovati, posebno če bo taka večina kakor je sedaj. Vj povzdigujejo trgovsko in obrtno zbornico kot stanovsko organizacijo, v resnici pa je pisarna »Sokola« in »Merkurja«. Obrtnikom pa svetujemo: postaviti se morajo na svojo lastno stališče. Osnovati si morajo svojo lastno organizacijo in sicer politično da lahko javno nastopijo kakor vsak drugi. Sedaj so si osnovali tako organizacijo. Nastopila je »Obrambena zveza«. Komaj je pričela in gospodov okoli »Naroda« je strah. Na slabih nogah so! Poročilo o nedeljskem shodu prinesel je »Narod« v uvodniku. Cel teden sedaj »Narod« pisari o obrtnikih! »Obrambeni zvezi« pa le častitamo, da je zbrskala sršenovo gnezdo okoli »Naroda«.

+ **Znani črnovrški dopisnik v »Narodu«** in doma sedaj pred pustom preobrača razne kozle. Priti je moral čisto na konec. V »Narodu« pogreva stare reči o duhovski biri. Govori o veliki nevolji radi novega župnišča, o katerej mi nič ne slišimo. Res je, da bodo stalo novo župnišče mnogo denarja, vendar je pa boljše, da se postavi lepo, trdno poslopje enkrat za vselej, ki bodo stalo par stoletij, kakor da se popravljata starina. Kdo se vam ne smeje ko čenčate v »Narodu«, naj bi Črnovrški zopet veliko tisočakov vrgel za popravilo starega, nezdravega poslopja. Čez kakih 20 let bi bilo treba na vsak način zidati novo župnišče, ko bodo zidane mnogo dražje nego danes. Torej zopet denar po nepotrebnem vrzite v staro ropotijo — to je gotovo proč vržen denar — kakor za mlekarino. Govori nekaj, da bodo on skrbel za to, da bodo ljudstvo govorilo. Revše! Kristana morate klicati na pomoč, drugače ste pa sami, tako sami, da se nam smilite. Le prevelikih neumnosti nikar ne!

+ **Delovanje »Leges«**. »Leges« vzdržuje v Primorju nad 30 šol in otroških vrtcev. V zadnji seji osrednjega vodstva »Leges« se je dalo dubrovski obč. v labinskem okraju v Istri za zgradbo italijanske ljudske šole posojilo 6000 kron. Za otroški vrt v Colmu je »Leges« izdala 20.000 kron, za šolo v Banjolah pri Pulju 18.000 kron. Nova šola se je otvorila v Novem selu v Istri, izdatna podpora se je dovolila otroškemu vrtcu v Velikem Lošnju. Koperskim učiteljskim, ki se zavežejo, da bodo dve leti poučevali na »Leginih« šolah, se da na leto 400 kron podpore. Letos se je ta podpora dovolila štirim učiteljskim. »Leges« bo letos otvorila italijanske tečaje za analfabete v Krkavcih, Livadi, Kaštelirju, Devinu in še v treh drugih isterskih okrajih, štiri pa na Goriškem, v Akvileji, Gradežu, Ronkiju in Korminu.

+ **Novo društvo**. Ustanovilo se je v Št. Rupertu izobraževalno društvo. Pretečeno nedeljo je bil ustanovni shod. Predsednikom je izvoljen gospod Jan. Mervec. Naj bi rastlo in živelo za blagor in napredek in oliko ljudstva! Za Boga — za dom! V Borovnici se je osnovalo »Slov. katoliško izobraževalno društvo.« Prvi občni zbor bo jutri 20 t. m.

+ **Občinski odbor Velike Račne o »Narodovih« lažeh**. Iz Velike Račne se piše: »Slovenski Narod« je v številki 294. nesramno napadel našega občeprijateljnega župnika č. g. Franca Žužka, katerega nam podtika, da nam je stavil pogoj, da mu moramo zgraditi farovž, sicer gre proč. Gospod župnik nam ni stavil nikdar nobenega pogoja in smo mu zgradbi župnišča radovoljno pritrtili, ker je bilo staro župnišče po potresu vse razrušeno. Zgradbo zahteva deželna vlada kot patron, ne pa župnik. Kar se pa tiče občinskega odbora, ni gospod župnik v nobeni taki dotiki, da bi občinski odbor za župnišče pridobil. Občinski odbor je samostojen in je zgradbi radovoljno pritrtil, ker vidi, da je res potrebna. Tudi drugi »Narodovi« napadi so navadne laži. Mi gospoda župnika poznamo, da je že mnogo zastoj naređil, poznamo ga kot vrlega moža, katerega vsi spoštujemo in smo zato tudi sklenili, da to javimo »Slovencu« ter razkrijemo »Narodove« laži. Kar se tiče umrlega posestnika, o katerem »Narod« župniku očita, da ga ni hotel spovedati in da ga je šel šele drugi dan spovedat, je bila stvar taka, da je dotični posestnik sam želel za spovednika nekega gospoda profesorja iz Št. Vida, kar se je izvršilo, drugi dan ga je pa gospod župnik obhajal. Ako bo »Narod« s takimi lažmi nadaljeval, bomo nastopili proti njemu na

drug način. Ljudje, ki se tako po »Narodu« lažejo, ne morejo za ljudstvo nikakor kaj poštenega napraviti. — Občinski odbor Velike Račne, 13. januarja 1907. — Josip Zajc, župan. — Martin Tomšič, svetovalec. — Anton Žitnik, odbornik.

+ **Svobodomiselní pogum**. V Trstu in tudi drugod po celi Italiji predava socialist profesor Orano, katerega imajo svobodomiselnici ob Adriji za prvo znanstveno kapaciteto v odrešenih in neodrešenih krajih italijanskih. Ta profesor, ki je drugače res precej izobražen, čeprav enostransko, si v vsakem predavanju privoščijo svetega Ignacija Lojolskega in jezuite. Te dni pa je v tržaškem katoliškem društvu frančiškan, oče Gajetan iz Florence, predaval o Ignaciju Lojolskem in sijajno zavračal trditve Oranove. V dvorano so udri socialisti demokracije, ki so frančiškana skušali zavracati, ko ga pa niso mogli, jeli vpiti, vriskati in žvižgati, kakor je to od nekdanjih njihova navada. Frančiškan je nato pozval profesorja Orana, naj javno s njim disputira. Profesor Orano pa sedaj v »Laboratoriu« izjavlja, da noče disputirati s frančiškanom! — To je pristno svobodomiselná taktika: zabavljati, če so za pečjo ali sredi svojih pristašev — pozvani na odgovor, pa molče. Čisto tako, kot pri nas.

+ **Hrvatje in slovenska poljedelska šola**. Hrvaški poslanci so posetili dne 18. t. mes. na Dunaju avstrijskega poljedelskega ministra in ga prosili, da bi pomogel k temu, da bi mogli tudi Hrvatje polagati svoje izpite na slovenski poljedelski šoli na Štajerskem.

— **Dr. Binder in kranjske polhovke**. Profesor dr. Binder, velikan ljubljanskih pangermanov je začel nositi kranjske kosmate kape. Predlanskim so gimnazijcem polhovke prepovedali, zdaj se je teh »rusovskih kučem« lotil največji Slovanožrec Binder. Naj bi ga jeli dijakci posnemati!

— **Sanatorij za duhovnike** nameravajo ustanoviti v dolenskih Toplicah. Kraj bi bil pripraven za to.

— **Medvedje v Veliki Gori pri Ribnici** so prišli s hrvaških gozdov in jih je dvojce družin. Lovci jih slede, a jih bodo stalo mnogo truda, ker je gorska veriga razsežna in ima zver dovolj zavetja v njenem lesovju.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Rovtahu nad Logatcem** si je omislilo od trdke Smekal v Pragi novo brizgalno za 2210 kron. Brizgalna je najnovejšega sistema ter je bila meseca septembra preteklega leta na Dunaju v razstavi.

— **Vodovod dobi v kratkem rovtarska občina** na Notranjskem. Deželni odbor je odpisal meseca oktobra lanskega leta na lice mesta tehnika gospoda Znidaršiča da je pregledal teren in lego. Meseca maja se baje prične s tozadevnimi deli. — »Kmetijsko društvo v Rovtahu« prične na pomlad graditi za svoje namene novo prostorno poslopje, v katerem bo tudi dvojce stanovanj. V novem poslopiju se pa baje odstopi in da v najem soba za III. razred ondotne ljudske šole ki izkazuje že nad 200 šoloobveznih otrok.

— **Veselicu** priredi domače pevsko-bralno društvo »Planinski glas« v Rovtahu v nedeljo, dne 3. svečana t. l., v gostilniških prostorih »pri Pošti«. Pri veselici sodeluje »Slovenska narodna godba« v Rovtahu. — Začetek ob polu 4. uri. — Vstopnina 40 h. — Ker je čisti dohodek namenjen v društvene namene, vabi vljudno k obilni udeležbi odbor.

— **Nagla smrt**. V Trstu je nanaglomal umrl Ivan Zelen, posestnik neke prodajalne likkerjev v ulici Barriera vecchia.

— **Huda nezgoda** se je pripetila mlinarju Pavlu Walterju, ki dela v čistilnici za riž pri Sv. Sabi poleg Trsta. Stopil je v lift v tovarni, kar se utrga vrv vspeničar ter pade iz višine osmih metrov na tla. Walter je ves po bit in so ga takoj morali prepeljati v bolnišnico.

— **Volivne priprave v Pulju**. Živalno agitacijo za bodoče državnozborske volitve razvijajo Hrvati v Pulju.

— **Bojno brodovje** je odplulo v sredo iz Šibenika proti jugu.

— **Ljudska knjižnica v Kandiji** priredi dne 27. t. m. v salonu restavracije č. Fr. Windscherja poleg pevskih točk tudi dve predstavi, in sicer »Fotograf«, burka v enem dejanju, in »Oreh«, prizor iz življenja na kmetih (dr. Jož. Vošnjak). Zadnji čas se knjižnica jako bujno giblje.

— **S Save pri Litlji**. Občinska volitev za občino Št. Lambert se bo vršila v Lešah dne 22. t. m. — Pokopali so v Šrokiseti nad Savo ženo posestnika Marijo Vozel iz Podbukovja. Zapušča pet malih otročičev. Najmlajši ima dvanajst dni. N. v. m. p.! — Letina v preteklem letu je bila dobra, le sadja ni bilo. — Tu nameravajo prenoviti prihodnjo pomlad v cerkvi veliki oltar. Neki Amerikane je daroval iz tukajšnje župnije cerkvi 180 K. — Med Ponočnicami in Savo že cveto trobentice in teloh. Pa naj še kdo reče, da je huda zima!

— **Novomeški podžupan odstopi?** Iz Novega mesta se nam piše: Spočetkom neverjetna po vsem mestu in Kandiji raztresena bajka o odstopu nad vse priljubljenega novomeškega podžupana se čim dalje bolj trdovratno brani biti le bajka, postati hoče resnica. Gotovo je pa, da gospod Rozman, kakor znano, sploh ni reflektiral na to čast, in da so mu jo takorekoč usilili, ko so ga trikrat volili, on pa jim je le enkrat, pa takrat odločno povedal vsem skupaj v obraz: »Jaz izvolitve sploh ne sprejemam, to v pojasnilo, da zaradi mene ne boste glasov cepili.« Mi tega ne zapopademo, čemu ljudi siliti, če enkrat nočejo, pa nočejo!

— **Voditelj c. kr. poštnega urada v Postojni** je postal c. kr. poštni asistent Peter Matoš. Dosedanji voditelj tega urada, gospod A.

Diez, ki je postal pred kratkim poštni kontrolor v Trstu, je že nastopil svoje novo službeno mesto.

— **Domžalski Tirolci** hočejo na vsak način obdržati lov v Ihanu in v dovški občini in ponujajo velike vsote. Ali se domačini ne bodo zganili?

— **Za župana občine Rakek** je zopet izvoljen gospod Ivan Fatur, trgovec in gostilničar na Rakeku.

— **Dva divja prešiča** se klatita po rašiskem gozdu nad Mengšom, tako pripovedujejo ljudje. Videli so ju že večkrat, tudi lovci so ju že sli loviti, a ju niso mogli zasačiti. Čudno, odkod je ta zver semkaj prišla.

— **Slovinci na Dunaju**. Tretji občni zbor slov. katol. izobraževalnega društva »Straža« se je vršil dne 13. t. m. ob obilni udeležbi. Iz odborovega poročila smo posneli, da je društvo tudi v minolem letu prav lepo napredovalo, kajti število članov je poskočilo na 172, nabavilo se je mnogo tamburaškega orodja in se priredilo več številno obiskanih zabavnih večerov. Poleg tega društvo tudi ni pozabilo duševne izobrazbe, knjižnica se je močno pomnožila in člani se je poslužujejo prav pridno. Dalje se je vršilo tudi več poučnih predavanj, katera so oskrbeli »Daničariji«. Društvena imovina se sme ceniti vsaj na 1200 K. Za obile zasluge, ki si jih je za društvo tekotom dveh let pridobil kot predsednik g. Alb. Strahovnik, imenovala ga je društvo svojim častnim članom, kajti on je v prvi vrsti pripomogel, da se je »Straža« v težkih razmerah tujega mesta vendar lepo razvila, da tvori pravo ognjišče za priproste dunajske Slovence. Za častnega člana je bil tudi izvoljen g. phil. Marko Bajuk, ki je skoro ves čas vodil z njemu lastno požrtvornostjo pevski in tamburaški zbor, ki odgovarjajo zdaj popolnoma svojemu namenu. Dalje se je izrekla zahvala vsem društvenim podpornikom, zlasti č. g. St. Premrlu za orgljanje v cerkvi sv. Antona, vč. g. monsig. I. Jančarju in č. g. K. Zupinu za darovane knjige, vč. g. drž. poslancu dr. Žitniku, pevkam, tamburašem in drugim. Novi odbor je sestavljen sledeče: predsednik Iv. Kvas, podpredsednik Ivan Prevallnik, tajnik Al. Jeler, tajnikov namestnik Mat. Borovnica, blaginjak Jos. Kralj, blaginjakov namestnik G. Kušar, knjižničar phil. Marko Bajuk, Revizorja sta gg. Albert Strahovnik in J. Marinč. Društvu želimo tudi v bodoče obilnih uspehov!

— **Nestrpnost Južne železnice**. Koncem prvega tedna tekočega meseca nadzoroval je postajo Južne železnice v Logatcu višji uradnik. V uradni sobi zagleda na steni slovenski bločni koledar. Takoj so ga morali sneti ter naročiti nemškega iz Ljubljane, ker se ne trpi ničesar slovenskega v uradu. Pri tej nadutosti tega možičelja se pač ne bodemo čudili, ako zvemo, da je naročil za podrejene mu postaje tudi — »luft« iz Gornje Štajerske.

— **Poročila** se je dne 16. t. m. gdč. Lojzika Svetic, nekdanja trafikantinja v trafiki g. Aumana v Krškem, z gosp. A. Gostuša z Račeč.

— **Regulacijski načrt mesta Minneapolis** v Ameriki je izvršil slovenski arhitekt gospod Jager v Ameriki ter ga vsi ondotni listi laskavo hvalijo.

— **Mraz na Dolenjskem**. V petek, 18. t. m. se je pojavil nenadoma zopet občuten mraz. Toplomer je kazal — 10 — 11 stopinj C.

— **Iz Mengša**. Zadnjo nedeljo, to je 13. t. m., je k. s. izobraževalno društvo priredilo predavanje v Srednjih Jaršah v hiši g. Franceta Pirnata. Jaršani so se v obilnem številu udeležili predavanja. Čast jim! Govor je bil o težnjah kmetijskega stanu. — Prihodnje predavanje bo 20. t. m. v Trzinu pri Pakju.

— **Irenovice**. Dne 16. t. m. smo pokopali na Velikem Ubeliskem č. g. kurata Ignacija Korena. Dasi razmere ondotne niso bile zadnji čas najboljše, so domačini sijajno pokazali s svojim nastopom, da je vse neljubo pozabljeno za vselej. Pogreb je bil za naše razmere naravnost veličasten. Udeležilo se ga je 13 duhovnikov-sobratov in vsi vaščanje z lepim vencem. Posebno se moremo še zahvaliti vč. gosp. dekanu leskovškemu za ganljivi govor in vse opravilo po rajnem gospodu soščolu svojem. Hvala pa tudi vsem udeležnikom od blizo in daleč za častno spremstvo! Duši rajnega, katera je zaman iskala tu na zemlji pravega mira in zadovoljnosti, večno veselje v raj! — Naša župnija je bila zadnji čas središče velike zapuščenosti duhovske pomoči. V Oreheku ni kurata, ubeljski je bil dolgo časa tako bolan, da je bil za delo nesposoben. Muke ga je rešila smrt. Nenadoma nam je obol el tudi še g. Mencinger na Razdrtem, kateri pa je sedaj, hvala Bogu, zopet dobro okreval. Bolna pa sta še preč. g. dekan Francišek Gornik v Postojni, kateremu se zdravje le počasi boljša po nevarni bolezni. Istotako je z zlatomastnikom Ignacijem Okorn v Senožečah. Da bi se skoraj obrnilo povsod na boljše.

— **Simon Gregorčiča pisalno mizo** in več knjig je prevzel od glavnega dediča, to je od »Šolskega doma Goriškega«, g. dr. Bogumil Vošnjak, sin prejšnjega državnega poslanca g. Mihaela Vošnjaka, ki biva v Gorici. — Nam se zdi napačno, da se take znamenite stvari prodajajo zasebnikom.

— **Iz Dobropole**. Predstava, ki se pretečeno nedeljo vsled silnega navala občinstva ni mogla do konca vršiti se v polnem obsegu ponovi 20. t. m. Sedeži stanejo 60 vin, stojišča 20 vin.

— **V močvirju prostitucije**. V četrtek zvečer je ušla iz javne hiše v Gorici pod gradom, 32letna Marija Blenkuš, doma iz Kranjske gore na Gorenjskem. V hiši je povzročila velik škandal in potem pobegnila. Ponoči se je klatila po raznih javnih lokalih v družbi oženjenih možkih in se nesramno obnašala. Policija jo je prišla in zaprla. Radi nesramnega obnašanja in prekoračenja hišnega reda bo zaprta 5 dni. — Pred kratkim se je v isti hiši hotela

zastrupiti tudi neka 16letna Mažarka. Iz tega nastaja opravičeno mnenje, da v Gorici vladajo podobne razmere ko svoj čas v hiši madame Löwy v Ljubljani.

— **Umrli** je dne 16. t. m. v Kojskem pri Gorici glavni davčni kontrolor gospod Kamilo Miheljak v 50. letu svoje dobe, brat soproge g. notarja Baša. Služboval je v Sevnici, Ptuj, na Laškem, v Slovenjem Gradcu in slednjič v Feldbachu.

— **Spominska plošča Ljudevitu Tomšiču**. Klub hrvaških književnikov, ki je zbran okrog »Prosvjete«, je sklenil, da vzida na rojstni hiši Ljudevita Tomšiča spominsko ploščo. Ljudevit Tomšič je bil brat Ivanu Tomšiču ter je bil kot Ivan rojen na Vinici v tamkajšnji šoli, kjer je učiteljeval njiju oče. Ivanu Tomšiču je »Belokranjsko učiteljsko društvo« že pred leti odkrilo spominsko ploščo. Poleg te se spomladi zablesti plošča v počestčenje Ljudevita Tomšiča.

Štajerske novice.

— **Zborovanje v Trbovljah**. V nedeljo, dne 20. t. m. ima »Pazniško in delavsko podporno društvo« v Trbovljah svoje redno občno zborovanje. Društveniki pridite v obilnem številu! Začetek točno ob 4. uri popoldne. Spored: govor, poročilo predsednika, tajnika, blaginjaka, godbovodje, revizorjev; volitev novega odbora, preuredba pravil, raznoterosti, vsprejem novih članov.

— **Iz Trbovelj**. V nedeljo, dne 13. t. m. je imelo »Pazniško in delavsko podporno društvo« svoje občno zborovanje in volitev volilnih mož. Ob tej priliki je povabilo društvo gospoda dr. Kreka iz Ljubljane, da bi imel predavanje. Ob 3. uri popoldne pričelo se je predavanje. Tudi Sitter, tajnik naših rdečkarjev, je prišel s svojimi petelinčki na predavanje. Misli je namreč, da bodo dobili besedo. Gospod dr. Krek je razpravljaj o strokovnih društvih ter omenjal tudi volilno reformo. Sitter, ki je prišel z namenom, da bi predavanje motil, je s svojim javskajočim glasom vedno kričal vmes. Gospod predavatelj je na Sitterjeve »apazke« prav mastno odgovoril. Konečno se je Sitter s svojo nevednostjo tako osramotil, da je potem molčal. Ja, naš dragi Sitterček z dr. Krenom se nikar ne spuščaj v debate, ker sicer se ti nos še bolj usloči. — Umeje se tudi, da našega starega znanca Čobala iz Zagorja ni manjkalo. Prišel je s svojo gardo z istim namenom, kot Sitter. Primuzal se je celo na oder in se vedel prav laskavo, da bi se mu dovolilo par besedi. Pa moral je poparjen oditi v ozadje. Eden Čobalov pajdaš se je izrazil, da če pride gospod dr. Krek v Zagorje mu bodo pot pokazali. Na to opazko je dobil dotični takšno kontro, da so se mu hiače tresle. Sramota za tako soc. demokratično izobrazbo! Soc. demokratje se morajo sploh poprej olke učiti, predno hočejo pri predavanjih nastopati. Ker so bili soc. demokrati tako nasilni se je moralo ob 4. uri zborovanje zaključiti in volilci so se umaknili v drugo sobo. Sitter je hotel na vsak način pokazati svojo modrost, zato je zopet pričel s svojim javskanjem. A ker ga nihče ni poslušal, je slednjič obmolknil ter poparjen odšel. — Gospodu predavatelju dr. Kreku prisrčna hvala od strani društva, ker nam je povedal toliko lepega in podučljivega. Želimo vas kmalu zopet slišati v svoji sredini. Živel gospod predavatelj!

— **Uradništvo in volitve**. Uradništvo vseh državnih in zasebnih kategorij v Gradcu ima 22. t. m. shod, da zavzame svoje stališče napram prihodnjim volitvam v državni zbor.

— **V Gradcu** je umrl tajnik ondotnega tiskovnega društva č. g. Karol Rauch.

— **Zdravniška vest**. Gospod dr. Anton Vičič, c. kr. okrajni zdravnik v Brežicah, je prestavljen v Gradec k namestništvu; na njegovo mesto pride gospod dr. Peter Jokits iz Gradača, dosedaj sanitetni asistent pri namestništvu.

— **Desetletnico službovanja v brežiškem okraju** praznuje letos c. kr. deželne sodnije svetovalec g. Josip Sitter.

— **Agenti za rudnike v Nemčiji** so preplavili naše kraje. Cele trume delavcev so že zvalili, tako posebej v Storah in Trbovljah.

— **Štajerski liberalci** imajo jutri pri Rožu v Hrastniku shod.

— **Roko si je zlomil** kaplan gospod I. Čemažar na Teharjih.

— **Kandidatov za celjski mestni volivni okraj** hočejo postaviti vsenemci v Celju meščansko-šolskega učitelja v Celju, Aistriha.

— **Umrli** je v noči od 11. na 12. t. m. v Gradcu gospod Anton Lavrinšek, doma iz Krškega št. 2. Bil je svoječasno trgovec v Krškem na mestu, kjer je sedaj gospod Engelsberger. Bil je dober vinogradnik in eden prvih, ki so vpeljali žlahtne vrste trt v naše vinograde.

— **Špolski učiteljski shod** se bo vršil v Gradcu dne 2. februarja. Udeleži se ga tudi slovensko učiteljstvo. Shod bo zahteval gmotno zboljšanje učiteljstvu.

— **Bivši okrajni glavar Julij pl. Vistarini** je vpokojen; naseli se stalno na Dunaju. Zadrževala je že preiskava na okrajnem glavarstvu v Brežicah, da je dobil plavo polo; prihodnji vodja okrajnega glavarstva bo imel dovolj dela, da ta Avgihev hlev očisti. V kozjanskem okraju se ni vršila preiskava, ker je bila nepotrebna vsled očitne resničnosti svoječasno objavljenih sleparij. Stvar poslancev in prizadetih občin je, da od vlade zahtevajo povrnitev provzročene škode pri posameznih kmetih.

— **Prememba posesti**. Opat Ogradi v Celju je prodal cerkveno posestvo na Babnem gospodu Vincencu Janiču za 30.000 K. Priča-

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 806,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padačina v 24 urah v mm
18	9. zveč.	47,0	- 4,9	sl. jvzh	del. obl.	
19	7. zjutr.	74,2	- 9,0	sl. svzh.	megla	0,0
19	2. pop.	39,8	- 2,8	sl. jug	del. obl.	

Srednja večerajšnja temp. - 4,9°, norm. - 2,4°.

Borzna poročila.

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 19. januarja 1907

Založbeni papirji.	Denar	Blago
1/2 majeva renta	99,25	99,45
1/2 srebrna renta	100,15	100,35
1/2 avstrijska krona renta	99,35	99,55
1/2 zlata renta	117,25	117,45
1/2 ogrska krona	95,95	96,15
1/2 zlata	114,30	114,50
1/2 posojilo dežele Kranjske	99,05	100,50
1/2 posojila mesta Spiljet	13,3	13,85
1/2 Zader	98,90	100,85
1/2 bosn.-herc. žel. pos. 1902	99,85	100,15
1/2 češka del. banka k. o.	99,60	99,70
1/2 z. o.	99,80	100,10
1/2 zast. pisma gal. d. hip. b.	100,40	101,35
1/2 pešt. kom. k. o. s 10% pr.	105,50	106,50
1/2 zast. pisma Innerst. hr.	100,00	101,00
1/2 ogr. cen. del. hr.	100,00	100,25
1/2 hip. banke	100,00	100,35
1/2 obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100,00	101,00
1/2 obl. češke ind. banke	100,25	101,25
1/2 prior. Trst-Poreč lok.	99,90	
1/2 prior. dol. žel.	99,60	
1/2 juž. žel. kup. 1/2	317,25	319,25
1/2 avstr. pos. za žel. p. o.	10,50	11,50

Srečke od 1. 1860 1/2	157,00	159,00
1864	266,50	268,50
1868	203,00	205,00
1872	278,25	280,25
1876	284,00	286,00
1880	281,00	283,00
1884	281,00	283,00
1888	281,00	283,00
1892	281,00	283,00
1896	281,00	283,00
1900	281,00	283,00
1904	281,00	283,00
1908	281,00	283,00
1912	281,00	283,00
1916	281,00	283,00
1920	281,00	283,00
1924	281,00	283,00
1928	281,00	283,00
1932	281,00	283,00
1936	281,00	283,00
1940	281,00	283,00
1944	281,00	283,00
1948	281,00	283,00
1952	281,00	283,00
1956	281,00	283,00
1960	281,00	283,00
1964	281,00	283,00
1968	281,00	283,00
1972	281,00	283,00
1976	281,00	283,00
1980	281,00	283,00
1984	281,00	283,00
1988	281,00	283,00
1992	281,00	283,00
1996	281,00	283,00
2000	281,00	283,00

Dalnica.	75,70	76,70
1. državne železnice	690,75	91,75
2. avstr. ogrske bančne dalnice	780,00	91,00
3. avstr. kreditne banke	69,40	91,40
4. ogrske	887,00	838,00
5. živnostenske	2,475	5,75
6. premogokop v Mostu (Brüx)	750,00	5,00
7. alpinske montan	626,25	627,25
8. praške žel. ind. družbe	267,80	27,80
9. Rima-Murányi	69,00	70,00
10. Trbovljske premog. družbe	282,00	283,00
11. avstr. orožne tov. družbe	60,00	68,00
12. češke sladkorne družbe	141,00	145,00

Valute.	11,35	11,40
1. C. kr. cekin	19,10	19,12
2. 20 franki	33,50	34,08
3. 10 marke	24,00	24,08
4. 50 frankov	117,55	117,75
5. 100 frankov	95,60	9,80
6. 1000 frankov	2,23	2,5375
7. 10000 frankov	2,23	5,00

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime „Kathreiner“?

Ker se vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vsehrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

ima spricho posebnega načina svojega proizvajanja, onj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: „Kathreinerjeva Kneippova sladna kava“ in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Nevropatholog - psychia ter

M. U.

Dr. Ivan Robida

Sodnijske ulice št. 6,

(vis a vis justični palači v Čudnovi hiši)

Ordinira od 11.-12. in od 3.-4. h. 123 3-1

Izdelane postelje

iz rdečega posteljnjaka in leta? Prav dobro napolnjeno. Pernica ali blazina. 180 cm dolga, 116 cm široka K 10, K 12, K 15, K 18, K 21, K 24, K 27, K 30, K 33, K 36, K 39, K 42, K 45, K 48, K 51, K 54, K 57, K 60, K 63, K 66, K 69, K 72, K 75, K 78, K 81, K 84, K 87, K 90, K 93, K 96, K 99, K 102, K 105, K 108, K 111, K 114, K 117, K 120, K 123, K 126, K 129, K 132, K 135, K 138, K 141, K 144, K 147, K 150, K 153, K 156, K 159, K 162, K 165, K 168, K 171, K 174, K 177, K 180, K 183, K 186, K 189, K 192, K 195, K 198, K 201, K 204, K 207, K 210, K 213, K 216, K 219, K 222, K 225, K 228, K 231, K 234, K 237, K 240, K 243, K 246, K 249, K 252, K 255, K 258, K 261, K 264, K 267, K 270, K 273, K 276, K 279, K 282, K 285, K 288, K 291, K 294, K 297, K 300, K 303, K 306, K 309, K 312, K 315, K 318, K 321, K 324, K 327, K 330, K 333, K 336, K 339, K 342, K 345, K 348, K 351, K 354, K 357, K 360, K 363, K 366, K 369, K 372, K 375, K 378, K 381, K 384, K 387, K 390, K 393, K 396, K 399, K 402, K 405, K 408, K 411, K 414, K 417, K 420, K 423, K 426, K 429, K 432, K 435, K 438, K 441, K 444, K 447, K 450, K 453, K 456, K 459, K 462, K 465, K 468, K 471, K 474, K 477, K 480, K 483, K 486, K 489, K 492, K 495, K 498, K 501, K 504, K 507, K 510, K 513, K 516, K 519, K 522, K 525, K 528, K 531, K 534, K 537, K 540, K 543, K 546, K 549, K 552, K 555, K 558, K 561, K 564, K 567, K 570, K 573, K 576, K 579, K 582, K 585, K 588, K 591, K 594, K 597, K 600, K 603, K 606, K 609, K 612, K 615, K 618, K 621, K 624, K 627, K 630, K 633, K 636, K 639, K 642, K 645, K 648, K 651, K 654, K 657, K 660, K 663, K 666, K 669, K 672, K 675, K 678, K 681, K 684, K 687, K 690, K 693, K 696, K 699, K 702, K 705, K 708, K 711, K 714, K 717, K 720, K 723, K 726, K 729, K 732, K 735, K 738, K 741, K 744, K 747, K 750, K 753, K 756, K 759, K 762, K 765, K 768, K 771, K 774, K 777, K 780, K 783, K 786, K 789, K 792, K 795, K 798, K 801, K 804, K 807, K 810, K 813, K 816, K 819, K 822, K 825, K 828, K 831, K 834, K 837, K 840, K 843, K 846, K 849, K 852, K 855, K 858, K 861, K 864, K 867, K 870, K 873, K 876, K 879, K 882, K 885, K 888, K 891, K 894, K 897, K 900, K 903, K 906, K 909, K 912, K 915, K 918, K 921, K 924, K 927, K 930, K 933, K 936, K 939, K 942, K 945, K 948, K 951, K 954, K 957, K 960, K 963, K 966, K 969, K 972, K 975, K 978, K 981, K 984, K 987, K 990, K 993, K 996, K 999, K 1002, K 1005, K 1008, K 1011, K 1014, K 1017, K 1020, K 1023, K 1026, K 1029, K 1032, K 1035, K 1038, K 1041, K 1044, K 1047, K 1050, K 1053, K 1056, K 1059, K 1062, K 1065, K 1068, K 1071, K 1074, K 1077, K 1080, K 1083, K 1086, K 1089, K 1092, K 1095, K 1098, K 1101, K 1104, K 1107, K 1110, K 1113, K 1116, K 1119, K 1122, K 1125, K 1128, K 1131, K 1134, K 1137, K 1140, K 1143, K 1146, K 1149, K 1152, K 1155, K 1158, K 1161, K 1164, K 1167, K 1170, K 1173, K 1176, K 1179, K 1182, K 1185, K 1188, K 1191, K 1194, K 1197, K 1200, K 1203, K 1206, K 1209, K 1212, K 1215, K 1218, K 1221, K 1224, K 1227, K 1230, K 1233, K 1236, K 1239, K 1242, K 1245, K 1248, K 1251, K 1254, K 1257, K 1260, K 1263, K 1266, K 1269, K 1272, K 1275, K 1278, K 1281, K 1284, K 1287, K 1290, K 1293, K 1296, K 1299, K 1302, K 1305, K 1308, K 1311, K 1314, K 1317, K 1320, K 1323, K 1326, K 1329, K 1332, K 1335, K 1338, K 1341, K 1344, K 1347, K 1350, K 1353, K 1356, K 1359, K 1362, K 1365, K 1368, K 1371, K 1374, K 1377, K 1380, K 1383, K 1386, K 1389, K 1392, K 1395, K 1398, K 1401, K 1404, K 1407, K 1410, K 1413, K 1416, K 1419, K 1422, K 1425, K 1428, K 1431, K 1434, K 1437, K 1440, K 1443, K 1446, K 1449, K 1452, K 1455, K 1458, K 1461, K 1464, K 1467, K 1470, K 1473, K 1476, K 1479, K 1482, K 1485, K 1488, K 1491, K 1494, K 1497, K 1500, K 1503, K 1506, K 1509, K 1512, K 1515, K 1518, K 1521, K 1524, K 1527, K 1530, K 1533, K 1536, K 1539, K 1542, K 1545, K 1548, K 1551, K 1554, K 1557, K 1560, K 1563, K 1566, K 1569, K 1572, K 1575, K 1578, K 1581, K 1584, K 1587, K 1590, K 1593, K 1596, K 1599, K 1602, K 1605, K 1608, K 1611, K 1614, K 1617, K 1620, K 1623, K 1626, K 1629, K 1632, K 1635, K 1638, K 1641, K 1644, K 1647, K 1650, K 1653, K 1656, K 1659, K 1662, K 1665, K 1668, K 1671, K 1674, K 1677, K 1680, K 1683, K 1686, K 1689, K 1692, K 1695, K 1698, K 1701, K 1704, K 1707, K 1710, K 1713, K 1716, K 1719, K 1722, K 1725, K 1728, K 1731, K 1734, K 1737, K 1740, K 1743, K 1746, K 1749, K 1752, K 1755, K 1758, K 1761, K 1764, K 1767, K 1770, K 1773, K 1776, K 1779, K 1782, K 1785, K 1788, K 1791, K 1794, K 1797, K 1800, K 1803, K 1806, K 1809, K 1812, K 1815, K 1818, K 1821, K 1824, K 1827, K 1830, K 1833, K 1836, K 1839, K 1842, K 1845, K 1848, K 1851, K 1854, K 1857, K 1860, K 1863, K 1866, K 1869, K 1872, K 1875, K 1878, K 1881, K 1884, K 1887, K 1890, K 1893, K 1896, K 1899, K 1902, K 1905, K 1908, K 1911, K 1914, K 1917, K 1920, K 1923, K 1926, K 1929, K 1932, K 1935, K 1938, K 1941, K 1944, K 1947, K 1950, K 1953, K 1956, K 1959, K 1962, K 1965, K 1968, K 1971, K 1974, K 1977, K 1980, K 1983, K 1986, K 1989, K 1992, K 1995, K 1998, K 2001, K 2004, K 2007, K 2010, K 2013, K 2016, K 2019, K 2022, K 2025, K 2028, K 2031, K 2034, K 2037, K 2040, K 2043, K 2046, K 2049, K 2052, K 2055, K 2058, K 2061, K 2064, K 2067, K 2070, K 2073, K 2076, K 2079, K 2082, K 2085, K 2088, K 2091, K 2094, K 2097, K 2100, K 2103, K 2106, K 2109, K 2112, K 2115, K 2118, K 2121, K 2124, K 2127, K 2130, K 2133, K 2136, K 2139, K 2142, K 2145, K 2148, K 2151, K 2154, K 2157, K 2160, K 2163, K 2166, K 2169, K 2172, K 2175, K 2178, K 2181, K 2184, K 2187, K 2190, K 2193, K 2196, K 2199, K 2202, K 2205, K 2208, K 2211, K 2214, K 2217, K 2220, K 2223, K 2226, K 2229, K 2232, K 2235, K 2238, K 2241, K 2244, K 2247, K 2250, K 2253, K 2256, K 2259, K 2262, K 2265, K 2268, K 2271, K 2274, K 2277, K 2280, K 2283, K 2286, K 2289, K 2292, K 2295, K 2298, K 2301, K 2304, K 2307, K 2310, K 2313, K 2316, K 2319, K 2322, K 2325, K 2328, K 2331, K 2334, K 2337, K 2340, K 2343, K 2346, K 2349, K 2352, K 2355, K 2358, K 2361, K 2364, K 2367, K 2370, K 2373, K 2376, K 2379, K 2382, K 2385, K 2388, K 2391, K 2394, K 2397, K 2400, K 2403, K 2406, K 2409, K 2412, K 2415, K 2418, K 2421, K 2424, K 2427, K 2430, K 2433, K 2436, K 2439, K 2442, K 2445, K 2448, K 2451, K 2454, K 2457, K 2460, K 2463, K 2466, K 2469, K 2472, K 2475, K 2478, K 2481, K 2484, K 2487, K 2490, K 2493, K 2496, K 2499, K 2502, K 2505, K 2508, K 2511, K 2514, K 2517, K 2520, K 2523, K 2526, K 2529, K 2532, K 2535, K 2538, K 2541, K 2544, K 2547, K 2550, K 2553, K 2556, K 2559, K 2562, K 2565, K 2568, K 2571, K 2574, K 2577, K 2580, K 2583, K 2586, K 2589, K 2592, K 2595, K 2598, K 2601, K 2604, K 2607, K 2610, K 2613, K 2616, K 2619, K 2622, K 2625, K 2628, K 2631, K 2634, K 2637, K 2640, K 2643, K 2646, K 2649, K 2652, K 2655, K 2658, K 2661, K 2664, K 2667, K 2670, K 2673, K 2676, K 2679, K 2682, K 2685, K 2688, K 2691, K 2694, K 2697, K 2700, K 2703, K 2706, K 2709, K 2712, K 2715, K 2718, K 2721, K 2724, K 2727, K 2730, K 2733, K 2736, K 2739, K 2742, K 2745, K 2748, K 2751, K 2754, K 2757, K 2760, K 2763, K 2766, K 2769, K 2772, K 2775, K 2778, K 2781, K 2784, K 2787, K 2790, K 2793, K 2796, K 2799, K 2802, K 2805, K 2808, K 2811, K 2814, K 2817, K 2820, K 2823, K 2826, K 2829, K 2832, K 2835, K 2838, K 2841, K 2844, K 2847, K 2850, K 2853, K 2856, K 2859, K 2862, K 2865, K 2868, K 2871, K 2874, K 2877, K 2880, K 2883, K 2886, K 2889, K 2892, K 2895, K 2898, K 2901, K 2904, K 2907, K 2910, K 2913, K 2916, K 2919, K 2922, K 2925, K 2928, K 2931, K 2934, K 2937, K 2940, K 2943, K 2946, K 2949, K 2952, K 2955, K 2958, K 2961, K 2964, K 2967, K 2970, K 2973, K 2976, K 2979, K 2982, K 2985, K 2988, K 2991, K 2994, K 2997, K 3000, K 3003, K 3006, K 3009, K 3012, K 3015, K 3018, K 3021, K 3024, K 3027, K 3030, K 3033, K 3036, K 3039, K 3042, K 3045, K 3048, K 3051, K 3054, K 3057, K 3060, K 3063, K 3066, K 3069, K 3072, K 3075, K 3078, K 3081, K 3084, K 3087, K 3090, K 3093, K 3096, K 3099, K 3102, K 3105, K 3108, K 3111, K 3114, K 3117, K 3120, K 3123, K 3126, K 3129, K 3132, K 3135, K 3138, K 3141, K 3144, K 3147, K 3150, K 3153, K 3156, K 3159, K 3162, K 3165, K 3168, K 3171, K 3174, K 3177, K 3180, K 3183, K 3186, K 3189, K 3192, K 3195, K 3198, K 3201, K 3204, K 3207, K 3210, K 3213, K 3216, K 3219, K 3222, K 3225, K 3228, K 3231, K 3234, K 3237, K 3240, K 3243, K 3246, K 3249, K 3252, K 3255, K 3258, K 3261, K 326

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI

TRG v Ljubljani, telef. št. 163. — priporočila svoje

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona števil. 187.

744 52-19

Solidno delo! Nizke cene!

Josip Stariha
692 F. S. Noll-jev naslednik 52-30
Ljubljana, Vodnikov trg

se priporoča preč. duhovščini
in slavnemu občinstvu v Ljubljani
in na deželi za vsa

kleparska in vodovodna dela
kakor tudi za vsa v to stroko spadajoča popravila.

Pivovarna J. PERLES
LJUBLJANA, Prešernove ulice 7
priporoča
izvrstno marčno pivo
v sodcih in steklenicah.

Fr. Šupevc
priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščne sveče
za cerkev, pogrebe in procesije,
voščene zvitke, izborni med-pitanec
koji se dobiva v steklenicah, škattjah in škattih v poljubni velikosti ter poceni.

Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodcih, kakor tudi vseh in suho satojve, po kolikor mogoče visoki cen.

Za obila naročila se topla priporočila in zagotavlja točno in pošteno postrež.

1556 52-9 LJUBLJANA,
Prešernove (Slonove) ulice 7. Perlesova hiša

Zahtevajte zastoni

in franko moj veliki, bogato ilustrovan glavni cenik z nad 1000 slikami vseh vrst ur, zlatnih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatnih in srebrnih po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel remont. ura K 3-
sist. Roskopf patent ura 4-
Črna jekl. rem. ura 4-
švic. izvir. Roskopf pat. ura 5-
Goldin rem. ura „Luna“ kolesje 7-50
srebr. „Gloria“ 7-60
oklep. veritica z rinitico 11-50
na pero in karab. 15 gr. težka 2-50
ruska Tula nikel. ura s sidro „Luna“ kolesjem 9-50
ura s kukavico K 3-50, bodilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-
švarcvaldska ura K 2-80.

Za vsako uro štetno pismeno jamstvo!
Nikak risti! Zamenja dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu
1789 (Brux) št. 654, Češko. 100-43

Pri nakupovanju
suknenega
in manufakturnega
blaga
se opozarja na trdiko

HUGO IHL
v Ljubljani
Špitalske ulice števil. 4.
811 52-26
Velika zaloga
suknenih ostankov.

PETER WERNIG
c. kr. dvorni izdelovalec orožja
Borovlje, Koroško.

izumitelj in izdelovalec

triumf-riefled pušk
in **Wernig-universal pušk**

z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, neprekosljivimi cevni vijali (Bohrung), ki omogoča, da je strel izredno nagel in močan. za kar se **popolno jamči**, po zmernih cenah, priporoča vsem p. n. lovčem svoje

najizbornejše izdelke
kakor trocevke, lahke kot pero, odl. risanice (stuce), dvocevne risanice (Bockgewehr), puške za streljanje v tarčo (Büchsenflinten), Manlicherjeve schön-auske risanice, kakor tudi Weringove čveterocevke itd.

Ceniki zastoni in franko. 51 10-2

Franc Keber
urar in trgovec z zlatino in srebrnino
Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.
Zahtevajte veliki najnovejši cenik, ki ga vsak dan razpošiljam brezplačno in poštne pristat.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz **Bremena** v **New-York** s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II.**, **Kronprinz Wilhelm**, **Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri **2518 52-11**

Edvard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

ANTON PRESKER
744 52-19
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odlikovan v zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu
v izdelovanju vsakovrstne **duhovniške obleke**
iz trpeznega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko **izgotovljene obleke**
svojo zalogo
posebno na havelke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavite uniform avstrijskega orožstva šolskih uradnikov.

Schicht-ovo
milo je najboljšje!

Glej, fara gleda cela 2442 1 d
Na oblačila bela,
Brez lukenj, neakrpana,
Le Anka naša jih ma.
Ker milo je od Schichta vzela,
Ji vsaka nit ostane cela.

Trgovina z oblačilnim blagom!

Marija Rovšek
Ljubljana, Kolodvorske ulice števil. 35
nasproti „Tišlerjeve gostilne“. Največja zaloga izgotovljenih oblek, zimskih sukenj in havelokov domačega izdelka. — Velika izbor klobukov, kovčegov, dežnikov, čevljev, perila in raznega drugega blaga. — Ker dobivam blago naravnost iz tovarn, mi je mogoče postreči z najboljšim in svežim blagom po najnižjih cenah. Priporočam se prav topla preč. duhovščini, p. n. občinstvu iz mesta in z dežele, posebno vsem potnikom, ki odhajate v Ameriko ali prihajate nazaj, — Predno si nakupite obleko, oglejte si mojo zalogo in prepričali se bode, da prodajam najboljšje blago po zelo nizkih cenah brez konkurence.

Z velepospustovanjem 2519 52-11

Marija Rovšek, trgovka,
Kolodvorske ul. 35, nasproti „Tišlerjeve gostilne“

Ustanovljeno l. 1842.

Slikarja napisov
Stavb. in pohištvena pleskarja.
Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.
Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in kompotir: Telefon 154. Delavnica:
Miklošičeva cesta št. 6 Igrške ulice št. 8

Ustanovljeno l. 1842.

Zaloga čopčev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karboline itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznane rečno in fino po najnižjih cenah.

766 52-20

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež

le iz kranjskega lanenega olja

1619 100-49 prodaja

Adolf Hauptmann
v Ljubljani

prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklarskega kle-
ja. Največja zaloga

karbolineja in gipsa.

HLODE!!

kupuje po najugodnejših cenah
proti gotovini parna žaga **DEGHENGHI**
v Ljubljani, in sicer:

smrekove od 30 cm debele naprej kub. met.	K 19.—
jelkove „ 30 „ „ „ „	K 18.—
borove „ 30 „ „ „ „	K 17.50
bukove „ 30 „ „ „ „	K 18.—
hrastove „ 30 „ „ „ „	K 37.—

pod mero in škartne hlode $\frac{1}{3}$ manj.

Postavljeni franko Ljubljana, državni kolo-
dvor Šiška. 225 27

Postavno zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo.

Edino pristen je
Thierryjev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih stek-
lenic ali 1 velika specialna steklenica
s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo
eroti vsem že tako starim ranam, vnet-
jem, ranitvam, abscesom in oteklina-
m vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.60
se pošlje le proti povzetju ali denar
naprej. — Obe domaći sredstvi sta
povsod znani in slovita kot najboljši.
Naročila se naslavlja na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi
pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisočimi originalnih pisem gra-
tis in franko. V zalogi v sklopu vseh
večjih lekarnah in medicinskih
d. o. g. e. r. j. a. h. 86 52-1

FILIP FAJDIGA,

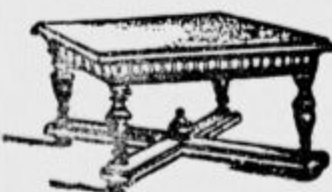
zaloga pohištva 962 52-21

Ljubljana,
Sv. Petra cesta 19

priporoča svojo velike
zalogo raznovrstnega

pohištva

po najnižjih cenah.

Zdaj ali pa nikoli!

Ta prodaja bode kmalu potekla!

Vsako blago moramo izpečati, predno mine pogodba
Odločili smo se za trdno, da na vsak način odpravimo
pojedine lepote naše zaloge s krasno blestečimi

Tudor demanti

Najlepši posnetek na svetu.

Še dalje znižana cena.

Na izbiri imate razun tukaj naslikanih stvari — dokler
imamo še kaj blagaše tisoč drugih, pa ker nam zmanjkuje
prostora, ni bilo mogoče vseh tukaj naslikati, namreč
prstane, kravatne igle, broše, obeske, uhane, manšetne gumb-
e itd. s krasno blestečimi

TUDOR demanti

ki so tudi znanstveno preskušeni.

Sedaj in
dokler
je kaj
blaga
pri nas

prej **8** Kron **2** kroni

TUDOR-ske demante prodaja: Wiliam Blumenthal

v trgovini tvrke **ANTON KRISPER**

v Ljubljani, Mestni trg št. 21.

Zunanja naročila se izvršujejo proti povzetju.

STENSKE URE

z bitjem podobno zvonu

so 72 cm dolge, omara, je iz na-
ravnega orehovega lesa najfinije
polirana, bije vsake pol in cele ure.
Cena K 11.—, z navadnim bitjem
K 10.—. Ista ura z godbo, igra
vsako uro najlepše koračnice in ples,
K 14.—. Zbog in zavojina k vsaki
uri 80 v. Te stenske ure se vsled
krasne izdelave tudi lep in ele-
ganten sobni okrasek. — Budilka z
godbo mesto zvonca K 12.—, ponoči
svetleča K 3.40, nikelnasta Roskopi-
remont. ura K 4.—, pristna srebrna
remont. ura K 10.—. Vsaki uri je
priloženo 3 letno pisмено jamstvo.
Pošilja se le proti povzetju.

Velik ilustriran cenik o urah,
veržicah, prstanih itd. zastoj
in franko.

JOSIP SPIERING,

DUNAJ, I., Postgasse 2/20. 2474 a 12-12

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

2 izurjena rezbarja
pozlatarja

za cerkveno delo sprejme **takoj**
trajno 119 6-2

Aleksander Götzl,

podobar in pozlatar v Ljubljani.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Z malim kapitalom

se zasluži veliko denarja, ako se z mojimi izvlečki (ekstrakti) izdejuje žganje in likeri mrzlim
potom. Kdor z mojimi izvlečki (ekstrakti) manipulira, mu jamčim za najboljši uspeh.

Kdor se hoče poslužiti te izvrstne trdke, naj pošlje svoj natančni naslov na: „Prva
tovarniška trdka 80400“ na anončno ekspedicijo **Eduard Braun, Dunaj, I., Roten-**
turmstrasse 9. 2783 5-5

V letu 1856. ustanovljeni denarni zavod

obrnega pomožnega društva

registrovane zadruge z omejenim poroštvom

v Ljubljani, Židovske ulice šte. 8

sprejema hranilne vloge in jih izplačuje **vsak delavnik** od 9. do 12. ure
dopoldne ter od pol 3 do 5 $\frac{1}{2}$ ure popoldne s

4 $\frac{1}{2}$ %

22 26-2

obresti, brez odbitka rentnega davka, katerega **za vložnike društvo**
samo plačuje.

Rezervni zaklad, ki tvori društva lastno premoženje, znaša 126.305 K

Podružnica
: v Spljetu. :

Delniška glavica:
: : K 2.000.000. : :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

priporoča k žrebanju dne 1. februarja 1907:

Turške srečke: kurz K 169.

Glavni dobiček Frs. 300.000.

Srečke laškega rud. križa: kurz K 49.

Lir 15.000.

Promese na drž. srečke iz l. 1860

cele K 35. } gl. dobiček K 600.000.
potinke K 13. }

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun po 4 $\frac{1}{2}$ %.

63 5

Podružnica
: v Celovcu. :

: Rezervni fond : :
: : K 200.000. : : :

Zenitvena ponudba.

Gospod, star 29 let, ki ima čiste premoženja nad 50.000 kron, se želi seznaniti z gospico enake starosti, ali tudi več, s primerno doto, ki pa ni glavna stvar. C. kr. poštne upraviteljice imajo prednost.

Resne ponudbe s sliko naj se blagovolijo poslati do 27. t. m. pod **„Srečna prihodnost št. 19“** upravništvu „Slovenca“.

Za tajnost se jamči. 120 1-1

Več spretnih

130 1-1

mizarjev

sprejme

IVAN MIKLAVEC,
izdelovatelj orgelj v Ljubljani.

Lepa

131 1-1

bukova drva

seže po gl. 7-80, se dobe na skladišču stavbene trdnice Schuppler & Faleschini pri **Alojziju Pittero**, Konjušne ulice 6.

Stanovanje

z dvema velikima ali tremi manjšimi sobami s priključki in vrtom **išče** za majski termin rodbina 4 oseb. 118 3-1

Ponudbe sprejema upravništvo „Slovenca“.

Denar nazaj

ako brezuspešno, torej noben riziko. Doslej znano edino res zanesljivo sredstvo za pospeševanje močne in nagle rasti **brade, las in obrvi** je moj **eleksir za lase** in **pomada za lase**.

„Pilosin“.

Izreden učinek in prav kratkem času. Cena steklenici ali lončku gl. 1.-, gl. 1-50.

Razpošilja le proti povzetju

H. AUER

Dunaj, IX/2, Nußdorferstraße št. 3-45.

Komptoarista

zmožnega slovenskega in nemškega jezika, ki bi bil uporabljen tudi **kot potnik**, sprejme takoj neka **pivovarna**. — Po nudi naj se pošiljajo na **upravništvo tega lista**. 108 3-3

Tovarna za stole

Franceta Švigeljna
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence.
Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo zastonj in franko.

Lovci! Turisti! Vojaki!

Vprašajte svoje tovariše o uspehu nepremočljive masti za usnje

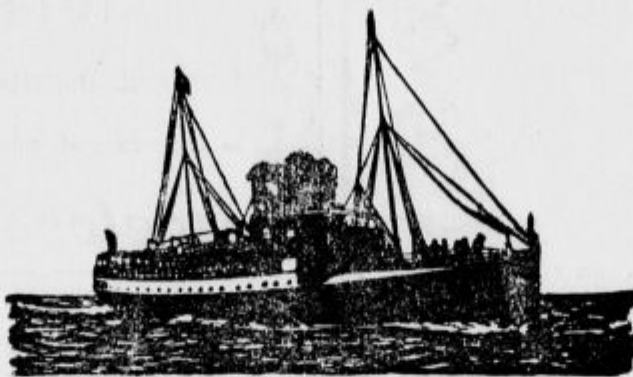
2947 32-8 **„Heveax“**

Prospekte pošilja

Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrv.

Glavna zaloga za Kranjsko: **Fr. Szantner** Ljubljana, Šelenburg. ul. 4.

Laborat. Kubanyi v Sisku. Z Vašim Heveaxom sem jako zadovoljen, ker je to najboljša nepremočljiva mazilo za usnje, kar jih poznam. **Kamil Morgan**, lovski pisatelj (častni predsed. „kluba strelcev“ na Dunaju.)

„Kunard Line“ Trst-New-York

Je najpripravnější, najcenejša in najboljša pot

iz Ljubljane v severno Ameriko,

ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega presedanja, ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik **ANDREJ ODLASEK**, Ljubljana, **Slomškove ulice 25**, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Vinorejsko društvo v Ormožu

priredi v **četrtrek, dne 31. januarja 1907** v **dvorani gostilne g. Antona Skorčiča**

prvi vinski sejem

Ponujala se bodo vina lanskega, prav dobrega pridelka, kakor tudi vina starejših letnikov iz vseh vinorodnih krajev ormoško-ljutomerskih gor.

Začetek ob 11. uri predpold.

Železniške zveze z Ormožem:

Iz Maribora odh. pošt. vlaka ob 8:15 predpoldne.
Iz Ljubljane 5:09
Prihod v Ormož ob 10:24 predpoldne.

Odhod iz Ormoža:
ob 1:23 pop. brzovlak na Pragersko-Maribor-Ljubljana.
4:37 pošt. vlak

Ormož, v januarju 1907. 89 3-2

Za odbor „Vinorejskega društva“

Dr. I. Geršak, načelnik.

Apofag

odstrani zanesljivo v 2 dneh
kurja očesa, bradavice in žulje.

Proti vnosu 1-20 K pošlje
tako kot vzorec brez vrednosti.
3 kom. franko 3 K.

— Lekarna „Einhorn“ —
v Welsu št. 70 na Gor. Avstr.

Išče se kuharica

66 3-3

v **župnišče na deželi**. — Naslov se izve pri **upravnistvu Slovenca**.

Zahtevajte brezplačno dopisiljatev mojega ilustr. cenika z nad 1000 slikami. **Jamstvo več let**. Vsako neugajajoče blago se vzame nazaj za polni znesek.

Slika 1/2 nar. velikosti.

št. 365 100 3-2

srebr. damska remont. gl. 3-50.

št. 322

srebr. remont. za gospode gl. 3-50.

št. 337

srebrna s sidro, 15 kamnov gl. 5-
Dvojni plašč pa gl. 6-50.

št. 341.

srebr. s sidro, dvojni plašč in 15 kamnov in posebno močna gl. 7-9-50.

Anton Kiffmann,

največja zaloga ur, zlat-
nine srebrnine. Izvoz v vse dežele.

Štajersko.

Sprejme se za **kleparsko obrt**

učenec

poštenih starišev in en

pomočnik.

Več pove **Karol Neumann, Je-**
senice, Gorenjsko 106 5-3

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdnico ter ne uvažujejo tujih trdnic, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižje ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 2803 26-13

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Leopold Tratnik

Ljubljana, Sr. Petra cesta 27

priporoča

visokočastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo trdnico za izdelavo **cerkvenih posod in orodja**.

Vedno velika zaloga.

Prečistiti gospod!

„Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vzorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.“

Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

3 letno pismono jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

5 kron!

Prva švicarska sistem **Roskopf** patent remont. ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetičnim kolesjem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnato) z varstveno ploombo zavarovano pristno nikelnastim okovom, šanir-pokrovom čez kolesje, 36 ur idoča (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pismonim jamstvom, komad K 5-—, 3 komadi K 14-—, s sekundnim kazalcem K 6-—, 3 kom. K 17-—, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 10-—, 3 kom. K 28-—, s sekundnim kazalcem K 12-50, 3 kom. K 35-—.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju 2461 20-12

prva tovarna ur **Hanns Konrad**

v **Mostu (Brüx)** št. 1157. (Češko.)

Bogato ilustr. ceniki z nad 3000 slikami se na zahtevo pošljejo gratis in franko.

Ali že veste?

Naroči se lahko tudi sama **sobotna izdaja „Slovenca“**
Stane le 7 K na leto

Osební kredit za uradnike, častnike, učitelje itd. Samostojni konzorcij Uradniškega društva za hranilne vloge in predjme dovoljuje posojila na osebni kredit pod najzmernejšimi pogoji tudi proti dolgoletnim odplačilom. Posredovalec se izključuje. Naslove konzorcijev naznani brezplačno osrednje vodstvo Uradniškega društva na Dunaju, Wipplingerstrasse 25. 720 39-36

Piča za prašiče in

perotnino (mesnina) zajamčeno čista, zmleta, prekaša vse dosedanje piče. Presenetljivi vspehi. — 1 zavitek za poskušnjo 5 kg franko **6 K**.

Piča za pse,

(mesnina) stisnjena 5 kg **5 K** po povzetju. Zaloga **R. Ranzinger**, Ljubljana, Dunajska cesta 19. 74 6-3

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkemu dihanju, astmi — pljučnem kataru itd.

Delovanje izborna, uspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od: 2443 10-4

P. Jurišića, lekarnarja v **Pakracu** št. 66 (Slavonija).

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22. (Ustřední banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 1/2 % in 5 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 %, bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Depoziranje kavcij in vadil raznih vrst.
Eskont menic samo denarnih zavodov.
Bankovne informacije in svete brezplačno.

Herbabny-jev podfosfornokisli apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, DUNAJ, VII. 1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi je nadalje pri gospodih lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Reki, Novem mestu, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku.

Josip Weibl
J. Spreitzer-ja nasl.
LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.
Hidralične vidre in sesalke

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelo-vode, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjčasti zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

PFAFF-ovi šivalni stroji

1409 52-17

so najboljši za rodbinsko porabo.
Šivajo, gotijo in pletó
neprekosno za obrtne namene šivajoč sem in tje (Kugellager).
Glavno zastopstvo: **FRAN TSCHINKEL**
Ljubljana, Mestni trg 9. Kočevje, v gradu.

Julija Štor
Prešernove ulice št. 5
Ljubljana.
Najprijeležnejši čevlji sedanjosti.

Največja zaloga
čevljev za gospode, dame in otroke ter športnih čevljev iz najbolj slovitih tovarn.
Angleški šagrin, črne, rujave in bele barve. 766 52-26

Veliki cenik na zahtevo zastonj!

Cenjenim nevestam in ženinom

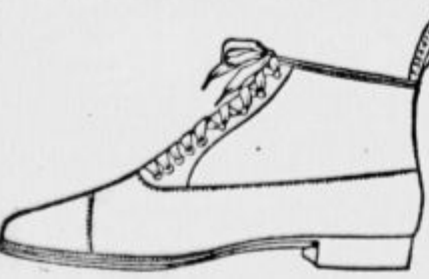
budilke.

priporočam svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga v največji izbiri, po najnižjih cenah kakor:

zakonske prstane, prstane s kamni, broške, uhane, verižice, okraske ter drugo zlatnino, srebrnino in briljante, švicarske ure najbolj slovečih znamk, kakor tudi salonske-stenske ure in ure

Z velespoštovanjem

87 10-3
H. SUTTNER, Ljubljana,
Glavni trg, nasproti rotovža.

Pred. štev. 351. Usnje za voščenje s močnimi podplati K 9-50
Pred. štev. 361. Box calf z angleškimi podplati K 12-50.

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

v Ljubljani, Šelenburgove ulice štev. 4

dobavlja kot znano **najboljše čevlje**.
Pri naročilih zadostuje pred. številka.
Zunanja naročila proti povzetju.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

Pred. štev. 747. Cheorette s šivanimi podplati K 9-—
Pred. štev. 745. Glasgow Cheveau s močnimi podplati K 11-—.

Pred. štev. 553. Sabakid K. 10-50
567. Box calf K 13-—
610. Lakovina K 12-—
(1323 19)

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Pred postavljanjem se štati.

Prišlo samo z zdrav. navedeno znamko.

SCHUTZ-MARKE

JULIUS HERBABNY WIEN

Herbabny-jev okrepljeni Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljši preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2622 20-5

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).

se priporoča pred. duhovščini za

izdelovanje

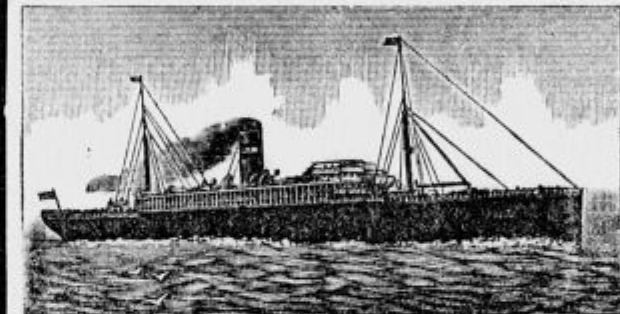
cerkvenih

paramentov.

239 26-45

Izdeluje cele ornate kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burke, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfinije, kakor se glasi naročilo, v avilnatem in slatem veze nju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobre blage, cene pa mogočnost nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi zado-voljno prevzame.

71 52-2

E. Kristan
oblastveno koncesijoni-rana potovalna pisarna za

Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za pre-vzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni orna-mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbor steklenega in porce-lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, po-dob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.
Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

